

(Dr. R. NAGAN GOWDA.)

both under regular conservation programme as well as under the Five-Year Plan.

(d) For 1955-56, a sum of Rs. 3.75 lakhs is budgeted to be spent.

PAPERS LAID ON THE TABLE.

Sri K. HANUMANTHAIYA (Chief Minister).—Sir, I beg to lay on the Table the list of promises made by Government during July-August Session, 1953, Budget Session, 1954 and October 1954 of the Legislative Assembly and the action taken thereon.

Business of the House.

*Sri J. MOHAMED IMAM (Jagalur).—Before we proceed to the actual business of the House, I would like to take advantage of the presence of the Leader of the House and ascertain from him the future business of this House. With regard to the discussion on the Fact Finding Committee Report, I would like to have an indication as to the procedure that would be adopted by the Government, including the discussion today. Are we merely discussing the Report or are we taking any decision? I would request the Government to give us an idea as to the procedure that would be adopted and what will be the result of our discussion; whether the discussion will end or the House is going to come to any decision? We shall be grateful if the Leader of the House gives us some indication.

Sri Mulka GOVINDA REDDY (Chitaldrug).—I would like to add one more suggestion, Sir. The Report that we are discussing is a very important one and quite a number of members have not spoken. They are really anxious to express their views. Such opportunities come once in a lifetime. It is but right that as many members as would like to speak should be allowed to express their unfettered views. If all of them want to express their views, all of them may be given chance to speak. I would

therefore suggest that three days should be set apart for discussing this Report from today.

*Sri K. HANUMANTHAIYA (Leader of the House).—Sir, if the Hon'ble Members want to discuss this Report, I have no objection; if everyone of them wants to have an opportunity, I have no objection either. If the House is prepared to sit longer and also work overtime that would be the correct way of exhaustively discussing this Report. So far as Government business is concerned, it is all of very urgent nature; whatever days are allotted for that purpose must be adhered to. Tomorrow we have to consider the Finance Bill. Therefore, according to the programme that has already been announced and circulated, we have to do Government business from tomorrow onwards. After the Government business concludes, you may fix such number of days as are necessary for discussing this Report, Sir. So far as Government are concerned, the Leader of the Opposition has rightly said what would be the position after this report is discussed. I would be able to say something at the end of discussion, Sir.

DISCUSSION ON FACT FINDING COMMITTEE REPORT—(contd.)

Mr. SPEAKER.—I want to bring to the notice of the Hon'ble Members that too much of interruption or interjections will spoil the continuity of the speech and consequently there will be delay in completing the ideas. Therefore I would request Hon'ble Members, if they want to ask any questions, to ask them after the speech is concluded. They can ask for any information required by them with the permission of the Chair. The members cannot rise all of a sudden and retort. These things should be avoided when the speech is going on. I have received some complaints in the form of suggestions from some Hon'ble Members that too many interruptions will spoil the continuity of the speeches.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ್ (ಕೋಲಾರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ತಮ್ಮ ಬೆರಾರ್ಥದಿಂದ, ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ ಮುನ್ನ

ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವುದು ಉಚಿತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಭಾರತ ದೇಶವನ್ನು ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯೊಂದಿಗೆ ನಾವು ತೊಡಗಿರುವಾಗ ಭಾಷೆಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು, ಈ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯು ಸ್ಥಾನವೇನು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ನಿಲುವನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಆರ್. ನಾಯ್ಡು (ಮೈಸೂರು).—ಒಂದು information ಅನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ವಿಷಯದಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ running commentary ನಡೆಯಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—No commentary is necessary inside the House.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮಣ್ಣ.—ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸವೂ ನಾನು ಅದೇ ನಿಲುವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದು ಫಸಲಾಲಿ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಭಾರತ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯೊಂದಿಗೆ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಈ ಮೈಸೂರು ಅಥವಾ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪುನರ್ವಿವರಣೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ತಮ್ಮ ಆ ಅಗಾಧ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಇಡೀ ಹಿಂದೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಮಾಚಲದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯವರೆಗೂ ನೋಡಿ, ಈ ಇಡೀ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮೂಲ ಭೂತವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದು ಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವಾಗ, ಆ ರೀತಿ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ವಿಧಾನಗಳಿರಬಹುದು. ಪೂರ್ವದ ಸೋಡಿದರೆ, ನದಿಯನ್ನೇ ಎರೇ ಕಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇತ್ತಕ್ಕಡೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಅತ್ತಕ್ಕಡೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯವೆಂದು ವಿಂಗಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿತ್ತು. ಅಥವಾ ದೈವಿಕವಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪರ್ವತವಿದ್ದರೆ, ಆ ಪರ್ವತವನ್ನೇ ಒಂದು ಗಡಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗಡಿ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯುದ್ಧ ಮುಂತಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ನದಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಪರ್ವತವೇ ಆಗಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ದಾಟಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದು ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಮೀರಿ ದೊಂಬುದು ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎರೇಗಳನ್ನು ಒಂದು ಹೊಸವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಪುನಃ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಈ ಕಾರಣ ದಿಂದ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಡಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಬಂದರು, ರೇವು, ನದಿ, ಪರ್ವತಗಳು ಅಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಪಾತ್ರವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಟ್ಟಿನ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾದ, ಭದ್ರವಾದ, ಭವ್ಯವಾದ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಇಡೀ ದೇಶ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೇಗಿದೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೊರೆಯಬಹುದು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಎರೇ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರ

ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಹಿತಕರವಾಗಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದಳತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಯೋಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಭಾಷೆಯೊಂದನ್ನೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಿಕ್ಕಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ ಮೂಲೆಗೊತ್ತಿ ಭಾಷೆಗೇ ಶರಣು ಹೊಂದಿ ಅದರಂತೆ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡುವುದೂ ಹಿತಕರವಾದದ್ದಲ್ಲ. ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಂದಾಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಭಾಷೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಲುವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನೇ ನಾನೀಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಿರುವುದು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ನಾವು ಈ ರೀತಿ ನೋಡುವಾಗ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಹಿತ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಹಾಗೂ ಮೈಸೂರಿನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇದರ ಗಡಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತಾರ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ; ಕರ್ಣಾಟಕಗಳು ಒಟ್ಟುಗೂಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದು ವಿಸ್ತಾರವಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವೆಂದು ನನ್ನ ಅಲ್ಪ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೇ ನಾನೀಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ನಿನೆಯೇ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎಷ್ಟಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ರೇವು ಕಟ್ಟಣದ ಕಾರಣ, ಕಾವೇರಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯೋಜನೆಗಳ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು—ಇವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿಯೂ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕ ಅಡಳಿತಗಳಿಗೆ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ತೊಡಕುಗಳು ಬರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಒಂದೇ ಅಡಳಿತ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಕಾವೇರಿ ನಿರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಾನು ವಿವರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದ್ರೆ ಮನೂಷ್ಯ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆವೆಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಕಟ್ಟಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಒಪ್ಪಿಗೆಗೆ ಬಂದು ಏಕಾಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಅಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದಾಯಿತು. ಆದರೆ ಉದ್ದೇಶವೇನಿತ್ತೆಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಂಥ ಮಹತ್ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾವು ಫಸಲಾಲಿ ಕಮಿಷನ್ ಮುಂದೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳುವಾಗ ಇಡೀ ಹಿಂದೂ ಸ್ಥಾನದ ಚಿತ್ರವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂಲ ಭೂತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮನಗಂಡು ಒಂದು ಸಂಸ್ಥಾನ ಹೀಗಿರಬೇಕು, ಒಂದು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಲಕ್ಷಣವೇನು, viable unit ಎಂಬುದನ್ನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು. ಇಡೀ ದೇಶದ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, viable units, ಅಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಿಯಾದ administrative units, ಇರುವುದು ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಎಷ್ಟಾದರೂ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಈಗ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮೇ.)

ಅದ್ದರಿಂದ ಮೈಸೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ, ಮತ್ತು ಮತ್ತೊಂದು ಮಗದೊಂದು ಎಂದು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಮೂಲತಃ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ವಿಂಗಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಒಂದು ಆಡಳಿತಕ್ಕೂಳ ಪಟ್ಟದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದಾಗಿಯೇ ಇಡಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬೇರೆಯೇ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡ ತಕ್ಕದ್ದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು, ಅದರ ರೂಪವೇನಿರಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ಜನರು ಇಲ್ಲಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಏನೇನು ಸೌಕರ್ಯಗಳಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಾಗ ನಾವು ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನ ವಿಚಾರವನ್ನು, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನೋಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ; ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳ ದೃಷ್ಟಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಈ ದಿವಸ ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸ್ಥಾನ ವನ್ನೂ ಈ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ತಾಳೆ ಹಾಕಿ ನಿರ್ಧರ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ಕೆಲವುಕಡೆ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾ ಡತಕ್ಕ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬಹುದು, ಇತರ ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಡತಕ್ಕವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಮ್ಮಿ ಯಾಗಿರಬಹುದು. ಅದು ಏನೇ ಇರಲಿ, ಹೀಗೆ ಅಭಿ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಾರದಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿರುತ್ತ ವೆಯೋ ಅಂಥವುಗಳ ಸಂಪದಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಇತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಈಗ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸರಿಸಮಾನವಾಗುವಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನೂ ಏಳಿಗೆಗೆ ತರ ಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ದೃಢವಾದ ಮನೋನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅವರು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬಂಡಿತ ಮಾಡಿರುವುದು ಮಾತು. ಅದು ಆಗಿದೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾವು ಈ ದಿವಸ ಆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿ ಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಯವರಲ್ಲಿ ಯಿಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನಾವು ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿ ನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆರೋಚನೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಈಗಿರತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಹೀಗೆಯೇ ಉಳಿಯಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಇದಿನ್ನೂ ಸುಖಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಹಾಗೆ ಬೆಳೆಯುವಂಥ ಅವಕಾಶ ಇರಲೇಬಾರದೇ, ಅಥವಾ ಹಾಗೆ ಸುಖಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗತಕ್ಕಂಥ ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರನ್ನು ನಾವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಈ ನಾನಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಪ್ರಕಾರ, ಮುಂದೆ ಇದರ ರೂಪರೇಷೆಗಳು ಹೇಗಿರಬೇಕು, ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು— ಮೈಸೂರಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಇದು ಬೇರೆ ಇನ್ನಾವ ರೂಪ ತಾಳಬಹುದು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನೀಗ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ನಾವು ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಭಾಗವೂ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವಾದ ಅಡ್ಡಿನಿ ಸ್ಕ್ರೀಟಿವ್ ಯೂನಿಟಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೋ ಆ ಒಂದು ಭಾವನೆಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದನ್ನು ಆ ಒಂದು ಆಡಳಿತ ಸೌಕರ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡ ತಕ್ಕದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈ

ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದೊಂದು ಅಂಶವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಲಿಕೆ ಹಾಕಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬರಬಹುದು. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಾವು ಈಗ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥಾನ ಎಂದರೆ ಅದು ಹೇಗಿರ ಬೇಕು; ಎಷ್ಟಿರಬೇಕು, ಒಂದು ಅಡ್ಡಿನಿ ಸ್ಕ್ರೀಟಿವ್ ಯೂನಿಟಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದರೆ ಆಡಳಿತದ ಸೌಕರ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದು ಯಾವ ರೀತಿಯಿದ್ದರೆ ಆ ಪ್ರದೇಶ ಒಂದು ಆಡಳಿತದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆ ಆಡಳಿತ ನಡೆಯುವಂತೆ ಇರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ—ಆ ಅಡ್ಡಿನಿ ಸ್ಕ್ರೀಟಿವ್ ಯೂನಿಟ್ ಎನ್ನುವ ಪ್ರದೇಶ ಎಷ್ಟಿರ ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾವು ಮೊದಲು ನಿರ್ಧರಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 28 ಸಂಸ್ಥಾನ ಗಳಿವೆ. ಈಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಎ. ಬಿ. ಸಿ. ಮತ್ತು ಡಿ. ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಹೀಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳೆಲ್ಲಾ ಏನೊಂದು ರೀತಿ ಯಾಗಿ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರವಾದಂಥ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿವೆಯೋ ಇಂಥ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಯನ್ನು ನಾವೀಗ ನಮ್ಮ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಮೂಲ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಆಡಳಿತ ಸೌಕರ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಂದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಈ ದಿವಸ ಏನೊಂದು ವಯಬರ್ ಯೂನಿಟ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅಂಥ ವಯಬರ್ ಯೂನಿಟುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಈ ದಿವಸ ಕೆಲ ಕೆಲವು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರು ತ್ತವೆ. ಆದಕಾರಣ ನಾವೀದಿವಸ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಗಳನ್ನೂ ಒಂದು ಹೊಸ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕೊರತೆ ಗಳಿವೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿರುತ್ತವೆ ಎನ್ನು ವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಕೆಲಕೆಲವು ಭಾಗ ಗಳನ್ನು ಕೆಲಕೆಲವು ಭಾಗಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನೀಕರಣ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಕೆಲಕೆಲವು ದೇಶದ ಕೆಲಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಡೆಯಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ದೇಶಗಳಿಗೆ ಕೆಲಕೆಲವು ಹೊಸ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ತಾವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ: ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 14 ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮುಖ್ಯ ಭಾಷೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆಯೆಂದು ನಾವು ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಕ ಮಾಡಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿ ದ್ದೇವೆ. ಈ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಈ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಷೆಗಳ ಆಧಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಲೇಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ನಿರ್ಣಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲದ ಹಿಂದೆಯೇ ತಂದು ಅದಕ್ಕೂ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಲೇಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ನಮ್ಮವರೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಈ ದಿವಸ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 4 ಕೋಟಿ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆಯಿದ್ದು—ಅವ ರೆಲ್ಲರೂ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯೊಂದನ್ನೇ ಮಾತನಾಡ ತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆಯಾಗಿದ್ದರೂ—ಅಂದರೆ—ಏಕ ಭಾಷೆ, ಏಕ ಲಿಪಿ ಯನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವಂಥ ಜನಾಂಗವಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಅದು ಆಡಳಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಂದರೆ ಆಡಳಿತ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಆ ದೇಶವನ್ನೂ ಸಹ ಈಗ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ಒಡೆಯಲೇ

ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದು ಆಗಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಬೇಡವೇ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಅಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಡಳಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಏರ್ಪಡೆ ವೆಚ್ಚಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕಡಮೆಯಾಗಲಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವೀಗ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಹೀಗೆಯೇ ಇರಬೇಕೇ, ಅಂದರೆ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಈಗ ಎಷ್ಟಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೂ ಉಳಿಯಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಇದು ಇನ್ನೂ ಸಮೀಪವಾಗಬೇಕೇ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಬಗೆ ನಾವೀದಿವನ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೆಂದೂ ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಂದೂ ಹೇಳಲೇಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕು, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಸೇರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯ ಬೇರೆ. ಆ ಗೋಷ್ಠಿಗೆ ನಾನೀಗ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವುಗಳನ್ನೇ ಈಗಲೂ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರಲ್ಲಾ ಒಂದಾಗಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವಂಥ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರು ಒಂದುಕಡೆ ಸೇರಿದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಮಾತನಾಡಲು ಕುಳಿತರೆ, ಎಂದರೆ ಇಂಥ ಮಹಾ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಾಗ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಹೇಳತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಒಂದು ಸದವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಆತ್ಮೀಯತೆ ಬೆಳೆಯಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಮುಖ್ಯಾಂಶ ಮತ್ತು ಇದೇ ನನ್ನ ಮೂಲ ಆಸೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಈ ದಿವಸ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಈ ದಿವಸ ಈ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ ಅನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಭಾಷೆಯಾಗಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಇಂಥ ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ತಪ್ಪಿಸಿ, ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಆಯಾ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೇ ನಡೆಸುವಂಥ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥ ಆಡಳಿತ ಎಂಥದೂ ಎನ್ನುವುದು ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುವಷ್ಟಾಗಿ ಇರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಆಯಾ ದೇಶ ಭಾಷೆಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯುರಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ದೂರವಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವಂಥ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಅಂತರ ಏರ್ಪಡಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಅಂತರವೇನಿದೆಯೋ ಇದು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಹೋಗಲೇಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೇ ನಾವೀದಿವನ ಒಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದಾಗಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೇ ಹೊರತು ಇದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಈ ದಿವಸ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂತ್ತವೆಯೋ ಅಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನೂ ಅಥವಾ ಈ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದುಕೂಡಿನಬೇಕೆಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅಂಥ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಈ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯೇ ಒಂದು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತವೆಯೋ ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದು ಆಡಳಿತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವಂತೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರಗಳಿರುತ್ತವೆಯೋ ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಲಿವೀಕರಣವಾಗಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶವಿರಲಿ ಎನ್ನುವುದೇ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರಲ್ಲಾ ಒಂದಾಗಿ ಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಈ ದಿವಸ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈಗ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಸೇರಿ ಮೈಸೂರು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹಲವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಫಜ್ಲಾಬ ಸಮಿತಿಯವರೂ ಕೂಡ ದೇಶಾದ್ಯಂತವೂ ಸಂಚಾರಮಾಡಿ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾದೀತು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬೇರೆ ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಅಂಗೀಕರಿಸುವಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನರು ಯಾರುಯಾರು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೋ, ಎಂದರೆ ಯಾರೊಬ್ಬರ ಒತ್ತಾಯವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಅವರಾಗಿಯೇ ಅವರು ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ, ಅಂಥವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡ ನಾವು ಆ ಹೊರಗಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಜನರು “ನಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗಳಿರುತ್ತವೆ; ನಮಗೆ ಅನೇಕ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳುಂಟಾಗಿರುತ್ತವೆ; ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟವರಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವರು ಈ ದಿವಸ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದರೂ ಪ್ರಾಯಶಃ ಅವರು ಈ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟರೆ ಆಗಲಾದರೂ ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿರಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕೀತೇನೋ ಎನ್ನುವಂಥಾ ಒಂದು ಸದ್ಭಾವನೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ತಿಳಿಯಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆನೂ ವಿಶೇಷವಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಹೊರತು ನಾನಾದರೂ ಈ ದಿವಸ ಆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕುರಿತು ‘ನೀವು ಇವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ನೀವು ಇವರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ’

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ್)

ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲಾ ನಾವು ನಾವುಗಳೇ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಅಂತಃಕರಣಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ವಿಚಾರ. ನಾವು ಇಷ್ಟು ದಿವಸವೂ ಭುಜಕ್ಕೆ ಭುಜಕೊಟ್ಟು ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿ, ಆತ್ಮಾರ್ಪಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಸೈರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಹೀಗೆ ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಗುದ್ದಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ನಾನು ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾವೀಣಿನಲ್ಲಿರುವ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡತಕ್ಕ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಂದೂ ಅಥವಾ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾವೀಣಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಭಾಗದ ಜನರು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ಒಂದು ಪಾತಾ ವಣಗ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳುವಾಗ, ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳಮೇಲೆ ಹೋಲಿಕೆ ಹಾಕಿ, ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ರಾಜವೇ ಅಥವಾ ನಮ್ಮವೇ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಅದೊಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ. ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇತರ ಜನಾಂಗಗಳಿದ್ದು—ಆ ಭಾಗಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ನಮನಾಗಿ, ಸತತವಾಗಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದು, ಮಾತ್ರ ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಜನಾಂಗದವರು ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಹಿಂದುಳಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅಂಥ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾದ ಜನ ದೂರೂ ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮಾತ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರಲಾರವು ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ, ನಾವು ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಅನುಮಾನವನ್ನು ಪಡಲಿಕ್ಕೂ ಸಹ ಕಾರಣವಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಅಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ನಾವು ಆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾವೀಣಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನರಿರುವ ಭಾಗವನ್ನು ಇತರ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡತಕ್ಕ ಜನರಿರುವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ, ಆ ಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಈ ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಏನು ಏರುಪೇರಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಆಗ ಆ ಜನರು ಹೇಳುವುದು ನ್ಯಾಯ ಎನಿಸತಕ್ಕದ್ದೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಾವು ಕೊಡಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಲು ಇಷ್ಟವುಳ್ಳವರಾಗಿರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವರ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರು ಆ ದೇಶದ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೇ ಇರಲಿ, ಯಾರ ಭಾವನೆ ಏನೇ ಇರಲಿ, ಅವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೆ ನೀವೂ ಕೂಡ ಸೇರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕವನಾಗಿದ್ದು, ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಲ್ಲೆನೆ ಹೊರತು ನಾನು ಎಂದಿಗೂ ಈ ಮೈಸೂರು ವಿಸ್ತಾರವಾಗುವುದೇ ಬೇಡ ಎಂದು ಖಂಡಿತ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಲೇ ಬೇಕು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸರಹೋರೆಯ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಭಾಷೆ ಆಡತಕ್ಕ ಜನರು ಮಾತ್ರ, ಯಾವ ತೊಂದರೆಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವ ಅನಾನುಕೂಲಿ ವಾಗಲೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಜನರು

ಯಾರಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶವಿರಲಿ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಒಂದು ಜನಾಂಗ, ಒಂದು ಭಾಷೆ, ಒಂದು ದೇಶವಾಗಿ ದ್ವಂಧ ಸನ್ನಿವೇಶವು ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಮಧ್ಯೆ ಒಡೆದುಹೋಗಿ ಬೇರೆಯವರಂತೆ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದ ಜನಗಳು ಈ ದಿವಸ ತಾವೇತಾವಾಗಿ ಬಂದು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಬಾಳುತ್ತೇವೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವೇಕೆ ಆಗಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು? ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ದಿವಸ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾವೀಣಿಗೆ ಸೇರಿರತಕ್ಕಂಥ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು 'ನಾವು ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಹಾಗೆ ಆ ಜನರು ಆ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಡಿದರೆ, ಹಾಗೆ ನೀವು ಮಾಡಲೇ ಕೂಡದೆಂದು ಅವರಮೇಲೆ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಒತ್ತಾಯ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯೇ ಹಾಗಿದೆ. ಹಾಗೊಂದುವೇಳೆ ಆ ಜನರು ಆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಮಗೆ ನಾವೇ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಈ ದಿವಸ ಅವರು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ಹೀಗೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾವೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಯೋಚಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಪಕ್ಷದ ರಾಜ್ಯವಾದ ಮೈಸೂರಿಗೇ ಸೇರಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಏನಾ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಗತ್ಯಂತರವೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗುವುದೇ ಸೌಜನ್ಯವಾದದ್ದು ಎಂಬುದು ತಾನೇ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಆಗ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಮುಂದೆಯೂ ಮೈಸೂರಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕೆಂದರೆ . . .

ಶ್ರೀ ಶಿವನಂಜೇಗೌಡ (ಮೈಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು).—ಹಾಗಾದರೆ ಈ ದಿವಸ ನನಗೂ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೇ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಇಷ್ಟವಿದೆ. ಅದನ್ನೂ ತಾವು ಆಗಲೇ ಎಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ್.—ಹಾಗಾದರೆ ತಾವು ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾವೀಣಿಗೆ ಸೇರಿರತಕ್ಕಂಥ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಈ ದಿವಸ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ—ಇದರ ಅರ್ಥ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನಗಳೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ; ಆ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಮನೆ-ಮಠ, ಅಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆಂಬುದಾಗಿ ತಾವು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಆ ರೀತಿ ಯಾರೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಹೇಳುವುದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅವರು ಆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅವರು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಶಿವಾಯಿ ಅವರು ಯಾರೂ, ತಾವು ಭಾವಿಸಿರುವ ಪ್ರಕಾರ, ಅಲ್ಲಿಂದ ವಲಸೆ ಹೊರಟು ಬರುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಆಡಳಿತದ ವಿಚಾರವನ್ನಾದರೂ ನಾನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ—ಈ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತಾವುಗಳೇ ಕೊಂಚ ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ, ಈ ಹೊತ್ತು ಆ ಜನರು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಅವರಿಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ನೈಜವಾದ ಹಕ್ಕು ಎನ್ನುವುದು ತಮಗೇ ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು

ಮೊದಲ ಮೈತಿಷ್ಠ್ಯ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಈ ಮೈತಿಷ್ಠ್ಯ ವೇನಂಬುವದನ್ನು ನಿನ್ನ ದಿವಸ ಶ್ರೀ ಚ. ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಈ ಹೊತ್ತು ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲೇ ಅವರು ಉಳಿದರೆ ಅವರು ಎಷ್ಟೇ ಸಮರ್ಥರಾಗಿ ದ್ದಾಗ್ಯೂ ಮತ್ತೆ ಅವರು ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು ಅಥವಾ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಅವರು ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ಆಡಳಿತ ಕೊಳ್ಳಪಟ್ಟರೆ ಅವರ ಹಿತಸಾಧನೆಗಳೆಲ್ಲಾ ನುಗ್ಗುಮುಗುಗು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೇನೋ ಎಂಬ ಒಂದು ಆಶಂಕೆಯುಂಟಾದರೂ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಭಾಷೆಗಳ ಗಡಿಬಡಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕುಂಠಿತವಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ದೊರಕಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳು ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಆದ್ದರಿಂದ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅವರು ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿಚಾರ ಹೀಗಿರುವಾಗ, ನಾವು ಈ ದಿವಸ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವೆಂದು ನೋಡಿ, ನಮಗೆ ಇದರಿಂದ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ, ಆದಕಾರಣ ಅವರು ಎಷ್ಟೇ ತೊಂದರೆಗಳಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ, ನಾವು ಸುಖವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರೋಣ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ವಾದ ಮುಂದೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದಂತರ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನಾಂಗಕ್ಕೂ ಸರಿಮಾನವಾದಂಥ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿರಬೇಕೆಂಬುದು ವಿಧಿಯಾಗಿದೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರೂ ಸಹ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾಗಿ ಭುಜಕ್ಕೆ ಭುಜ ಕೊಟ್ಟು ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ತ್ಯಾಗ-ಬಲಿದಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯವನಕ ಅವರು ನಾನಾ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಈ ದಿವಸ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನಾದರೂ ನಮ್ಮ ಬಾಳು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಹಸನಾಗಲಿ ಎಂದು ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗೆ ಸೇರಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯ. ಈಗ ಆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದರು? ಆ ಭಾಗವನ್ನು ನಾವುಗಳು ಯಾರೂ ಕೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಈ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ತಂದರು. ಆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರತಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯವಾದದ್ದು ಎನ್ನುವ ಅಂಶವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿ, ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತವಾಗಿ ತೋರಬಂದ ಪ್ರಕಾರ, ಮೈಸೂರಿನವರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೊಂದನ್ನೂ ಕೇಳದೆ, ಅವರಾಗಿ ಅವರೇ ಆ ಭಾಗಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಹಾಗೆ ಅವರು ಭಾವಿಸಿರುವಾಗ, “ಆ ಜನರು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಡ, ಅವರಲ್ಲ ಅಂಧಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿ” ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಪದಗಳೇನಿವೆಯೋ ಅವುಗಳು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಹಿತವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

L.A.

1-30 P.M.

ಇವೊತ್ತು ದೇಶ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಕನ್ನಡಿಗರು ನಾಲ್ಕೈದು ಭಾಷೆಗಳು ಮಾತ್ರ ನಡುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುತ್ತೊಂದು ನಮಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹವರು ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎನಾನಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಬೊಂಬಾಯಿನ ಮಾತುಂಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮೈಸೂರಿನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ವಾದಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರನ್ನು ಲಂಡನ್, ಬೊಂಬಾಯಿ, ಕಲ್ಕತ್ತಾ, ಜಂಷದ್‌ಪುರಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದನೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೋ ಆ ಭಾಗವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ವಾದಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಕನ್ನಡ ಜನ ನಮಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಇದು ಜನರನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರ ಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ, ಜನರು ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಇದಲ್ಲೆಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಈಗಿರುವ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡದೆ ಬೇರೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಮೈಸೂರಿನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಸಂತೋಷಪಡುವವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಬ್ಬ. ಆ ರೀತಿ ಅವರವರಾಗಿ ಬರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಡಿ ಎನ್ನುವ ವಾದ ಸಂಯಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರೊವಿನ್ಸಿಯಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿ ಭಾವೀ ಕರ್ಣಾಟಕವಾಗಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ಭಾಗ ಸೇರಬೇಕು ಈ ಭಾಗ ಸೇರಬೇಕು ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥವರು ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದಾರೆ, ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಬೇಕು, ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಒಂದು ಪ್ರೇರೇಪಣೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯಾದತಕ್ಕ ಜನರು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿದರೆ ಆಗ ಸೌಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಭಾವೀ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೋಟಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಸೇರುವ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯೇ ತಪ್ಪೇ ಎಂಬುದು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದು ಫಸಲಾಲ ಸಮಿತಿಯವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ದೇಶದ ಇನ್ನೊಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ತರುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಇವೇನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡೋಣ. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಈ ದೇಶ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ಕೇವಲ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೇರಿದ್ದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ನೀತಿ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. Finance Minister ಈ ಸಲ ಬತ್ರೆಟ್ಟನ್ನು ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಚಿತವಾದ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಒಂದು ಮಹತ್ವ ಯೋಜನೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮಣ್.)

ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಜನರಾಹಿಂದು ಏತಕ್ಕೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು! ಜನಜೀವನದ ಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು, ಬಡತನವನ್ನಿವಾಳಿಸುತ್ತಿರುವವರು ಹೋಗಬೇಕು, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಬೇಕು, ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕು, ನಂಪ ದಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು, ಇವೆಲ್ಲಾ ಆಗಲು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೂ ನಮ್ಮ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. 20-30 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿ ಭಾಗದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕೇವಲ ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮಾತ್ರ ಎನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಇದರಿಂದ ಸಾಧಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ, ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರ ಇವೆರಡೂ ಹೊಂದಿ ಕೊಂಡು ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶದ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು Five-Year ಅಥವಾ Ten-Year Planನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಂತರ್ಗತವಾದ ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರದೇಶದ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ತರಬೇಕಾದರೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದರಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವೇ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸಹಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಾಗಿಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಾವು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವರು ನಮ್ಮವರು, ಅವರು ಬೇರೆಯವರು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಸತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಲೋಕ ಸಭೆ ಮತ್ತು Council of Statesನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅವರು ಒಂದುಮತದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮಾತು ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರ ಜನರಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಭಾವನೆ ಉಂಟಾದರೂ ಇದರ ಅಡಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದು ಅವರ ವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಲೋಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದರಿಂದ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೂ ಸಮಾನವಾದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿರುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಯೋಜನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ಇದರ ಮೂಲ ತತ್ವ. ಇದು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿ ಒಂದೊಂದು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೂ ಸಮಾನವಾದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ದೇಶಕ್ಕೆ

ಕ್ಷೇಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾದಂಥ ಸರ್ಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿ ಉಂಟಾಗುವುದು ಬಹಳ ಮತ್ತು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಕೂಡ 1½ ಕೋಟಿಯಿಂದ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಜನರನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೂ ಸಮಾನವಾದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ಘಡಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಫಸಲಾಲಿ ಸಮಿತಿ ಯವರ ಒಂದು ಮೂಲ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈಗ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಮಾನವಾದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ತಮಗೆ ಬಿರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೂಗು ಇದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದಂಥ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಕೂಗು ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಅಪ್ಪಾಗಿ ತ್ಯಜಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಸರಿಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಸಂಯುಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರಾಜ್ಯಾಂಗವಾಗಬೇಕು. ಈಗ A, B, C ಎಂಬುದಾಗಿ ಮೂರು ತರಹ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಲ್ಲ ಮಾನವ ಸಭೆಗಳ ಮುಂದೆಯೂ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಇದನ್ನು ಒಂದು ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿರುವಾಗ ನಾವು ಮೈಸೂರಿನವರು ಬೇರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚಿತ್ರದ ಮಧ್ಯೆ ಸೇರಿ ಕೊಂಡು, ಅಂದರೆ ಒಂದು ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾದಂಥ ಹಿಮವತ್ಸರ್ವದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕನ್ಯಾ ಕುಮಾರಿಯವರೆಗೆ ಇರುವ ಅನೇಕ ಅಂಗಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಒಂದು ಅಂಗವಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು, ಕಂಗೊಳಿಸುವುದು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾದಂಥ ಭಾರತ ಮಾತೆಗೆ ಮೈಸೂರು ಒಂದು ಮುಕುರದ ಹಾಗೆ, ಒಂದು ರತ್ನದ ಹಾಗೆ, ಒಂದು ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾದ ಭವ್ಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಫಸಲಾಲಿ ಸಮಿತಿಯವರು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದಿಯಾ ದೇಶದ ಭೂಪಟವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡಿದರೆ, ಭಾವೀಕರ್ಣಾಟಕ ಮತ್ತು ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರು...ಯಾವ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೂ ನನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ—ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಭಾಗ. ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯದೇಶ ಉನ್ನತವಾಗಿ ಬೆಳೆದು, ಮೈಸೂರು ದೇಶ, ವಿಸ್ತಾರ ಮೈಸೂರು, ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರು ಆಗುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಈ ಮೈಸೂರು ಬರುವಾಗ ಭಾಷಾವೈಯಿಂದ ಸೆರೆಹಿಡಿಯಲ್ಪಡತಕ್ಕ ಭಾಗವನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಕು. ನನಗೆ ತೋರುವ ಹಾಗೆ, ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ದೇಶದ ಕೂಗು ನೋಡಿದರೆ, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನೇ ಇರಲಿ, ಕಾಲ ಧರ್ಮ ಹೀಗೆ ಇರುವಾಗ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಆಗುವುದು ನೋಡಬೇಕು. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಒಂದು composite State ಅಂದರೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ತರಹ ಜನ ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂ

ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಜನಸೋಮ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಸಂಸ್ಥಾನ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಟ್ಟರು. ಅದು ನಿಜವೆಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆ ಹೋಗದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಗುಣವನ್ನೇನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವುಂಟು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯತಂತ್ರ ಸಂಪತ್ತು ಒಂದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ನ್ಯೂಲಿಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯೇ ತಪ್ಪೇ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಈಗತಾನೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮಹಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪಾಂಡಚಾರ್ಯಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಜಾಗೃತವಾಗಿವೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಆಗುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಇಂತಹ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೆಲಸಮಾಡುವಾಗ ಯಾರೇ ಆಗಲೀ ಜನಗಳ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು, ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಟ್ಟಿಗೆ ಇಟ್ಟು ಇದೀ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಓದುತ್ತಾ ಬಂದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಗದುಗಿನ ವಿರೋಧಾರೋಧನೆಯ ನೋಡಿ ಈ ಭಾಗ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದಾದರೆ ಯಾರು ಬೇಡ ಎಂದು ಪ್ರೇಳುತ್ತಾರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಪ್ಪನನ್ನು ನೋಡಿ ಈ ಭಾಗ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದಾದರೆ ಯಾರು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಧ್ಯೆ ಕೆಲವು ತೊಡಕುಗಳು ಇರಬಹುದು. ಉಳಿದವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ದೂರ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಲಿಂಗಣ್ಣನವರಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೂ, ಸಾಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕಡೆಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ಎಷ್ಟು ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ? ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಸುಮಾರು 300 ಮೈಲಿ ದೂರವಾಗಬಹುದು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ದೂರವಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗುವುದು ಆಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆಗ ಭಾಷೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಾಗುವುದು ಸಹಜ. ನಾನು ಒಂದು ತತ್ವದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಒಂದು ಬುಲಬುಲಿತ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸರ್ಕಾರದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ನೆತನವಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಸರ್ಕಾರ, ಅದೇ ಸ್ವರಾಜ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿಯವರ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಡಿತ್ ಜವಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರಿಗೂ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೂ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಪಂಡಿತ್‌ಜವಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರು ದೇಶದ ನಾಡಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಂತೆ ಈ

ದಿವಸ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೇ ಇರಲಿ ಅದನ್ನು ಮೂರೇಗೆ ಒತ್ತರಿಸಿ ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರು ಆಗಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪ ನಾಯಕರು Constituent Assembly ಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದು Greater Mysore ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರು ಆಗಬೇಕು ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಕೀರ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಲಿ, ನನಗೆ ಸಂತೋಷ. ಈ ವಿಶಾಲ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾಲಗತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಮೈಸೂರು ಮೊದಲನಿಂದಲೂ ಇತರ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಅದರ್ಶವಾಗಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಹಾಗೆ ಈಗಲೂ ಮೈಸೂರಿನ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯವರು ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ನನಗೆ ಐದಾರು ವರ್ಷ ತೋರಿಸಿದ ತಮಗೂ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯವರಿಗೂ ನಾನು ಬುಣ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ನರಸಿಂಹರೆಡ್ಡಿ (ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆಗಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಯಮಿಸಿದ್ದಂಥ ಅಂಕಿಲಂಶಗಳ ಸಮಿತಿಯವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ವರದಿ. ಈ ಅಂಕಿಲಂಶಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದು ಕೂಡ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣಾಸಂಘದಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದಂಥ ಪುನರಾಲ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಾಗೂ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಭೂಭಾಗಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿರುವ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಕಿಲಂಶಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದಂಥ ಮತ್ತು ಆಧಾರಭೂತವಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರುಗಳು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿ, ಅವರು ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಅಂಕಿಲಂಶಗಳ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರದಿಯ ಚರ್ಚೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಕಾನೂನುಗಳ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈ ಅಂಕಿಲಂಶಗಳ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಈವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಸದಸ್ಯರ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿದುದೇ ಆದರೆ, ಅನೇಕರು ಅವರ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು, ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಈ ಅಂಕಿಲಂಶಗಳ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸದೆ, ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಕೆಲವು ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದಂತೂ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಕೆಲವು ಅಂಕಿಲಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತನಾಡಿದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಶಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವರು ಹಾಗೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟು ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ನಿಲುವು ಹೀಗಿದೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ರಚನೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ

(ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ನರಸಿಂಹರೆಡ್ಡಿ.)

ಅದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಆಡಳಿತ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ವಿರೋಧಮಾಡುವುದು ನೈತಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುವಾಗ, 1947 ರ ಹಿಂದೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಯಾವ ನಿಲುವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಯೋ ಹೊರತು ಅಲ್ಲದೀಚೆಗೆ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಗೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು, ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು 1953 ನೆಯ ಇನವಿಯಲ್ಲಿ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ನಾನಲ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಹಾದಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಪಿಂಗಡಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಮಾಡಿರುವ ನಿರ್ಣಯ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹಿಂದೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೇಂದ್ರ, ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಂತ್ಯೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯಾವ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೋ ಆ ನಿಲುವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿರುವುದು ಆ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಒತ್ತಿಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಭಾಷಾವಾರಾಗಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಯಾವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರೋ ಆ ನಿರ್ಣಯವು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆಯಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಆ ನಿಲುವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನಲ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಆದಂಥ ನಿರ್ಣಯದ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯರಚನೆಯ ಹೆಸರು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯೆಂಬ ಹೊಸ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟರು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಯ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಭಾಷೆಯಮೇಲೆ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರೆದರು. ಹೀಗೆಮಾಡಿದ್ದು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಬಹು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಿಲುವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ಆ ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾರಣವಾದುದು, ನಾನಲ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದಂಥ ನಿಲುವನ್ನು ಆ ದಿವಸ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದು. ಆ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯನ್ನು ಆಡಳಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಉದಿಂದ ಎಷ್ಟು ದೂರದ ಮೈಸೂರುತೆಯನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಆಡಳಿತ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೇಂದ್ರದ ನಿಲುವು ಬದಲಾವಣೆಯಾದಂತೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಿಲುವೂ ಕೂಡ ಬದಲಾವಣೆಯಾದ ಹಾಗೆ ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಬೀರೂರಿನ ನಿರ್ಣಯ, ಮೈಸೂರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಬೀರೂರಿನ ನಿರ್ಣಯ—ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವೆಲ್ಲವೂ ನಿಜ. ಆದರೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿದಾಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದೇ ಇತ್ತು, ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕೈದು ಜನರ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ ಅವರು ಹೇಗೋ ಒಮ್ಮತಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂಬ

ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ನಿಜ. ಅಂಥಾ ದ್ದನ್ನು ಈ ಹೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತೋರಿಸಿ, “ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ, ಅದ್ದರಿಂದ, ಅದರಿಂದ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದಕ್ಕೂ ಹೋಗದಾರದು” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಚರ್ಚೆಯಾದ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಮಾನ್ಯ ಮಹನೀಯರೊಬ್ಬರೂ ಅದರ ಗುಟ್ಟು ಏನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತು. ಹಿಂದೆ, ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯನವರು, ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ನಾರಾಯಣಗೌಡರು ಇದ್ದಂತಹ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯೂ ಕೂಡ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿ ಒಂದು ಅವರೂ ಕೂಡ ಮೈಸೂರನ್ನೂಳಗೊಂಡ ಕರ್ನಾಟಕವಾಗುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಅವರ ಸಂಗಡ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರನ್ನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರೂ ಇದ್ದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದರು, “ನಾವು ಒಮ್ಮತಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದ್ದರಿಂದ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದಾದರೆ, ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ unanimous ಆದ ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಯುಕ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೀಗೆ ಕೂಡ ಬೇಕಾಯಿತು. ನಾನಂತೂ dissenting note ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿಮಾಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ dissenting note ಕೊಡುವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದುದರ ಮೇಲೆ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನೇ ನಾದರೂ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಕಾಲ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದಾದರೆ, ಒಮ್ಮತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದದ್ದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ತಿಳಿದು ಮಾಡಿದೆವು” ಎಂದು.

ಈ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಆ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ, ಅದರಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವಾಂಶವಿದ್ದರೆ, ಆ ದಿವಸವೇ ಆ ನಿರ್ಣಯ ಅಂಗೀಕಾರವಾದ ರೀತ್ಯಾ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು; ಆ ರೀತಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಕಾಲ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದು ಅವರ ಒಡನಾಡಿಗಳಾದಂತಹ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆ ನಿರ್ಣಯದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಹೊತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಮೈಸೂರಿನ ಎಲ್ಲೆ ಕಟ್ಟು ಹಿಗ್ಗಬೇಕೆ ಬೇಡವೇ ಎಂಬುದು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ಹಾಗೂ ಜನಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಬಂದು ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಹೇಳಿದರಾಗಿ, ನಾವು ಮೈಯತ್ತಿಕವಾಗಿ ಏನೂ ಹೇಳಬಹುದು. “ನಾವು ಜನಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು; ನಮ್ಮ, ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ, ಆ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದರಮೇಲೆ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ” ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, “ನಮ್ಮ constituency ಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ” ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವುದಾದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ, ಈ ಹೊತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ಎಂಟನೇನಲ್ಲ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆದಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಭಾಗಗಳೂ ಸೇರಿ ದೊಡ್ಡ ಒಂದು ಕರ್ನಾಟಕವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಜನ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ

ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಇರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನ ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ವಿಂಗಡಣಾ ವಿಷಯ ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಹೋಗಲಿ, ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಹೋಗೋಣ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ (ಕಡೂರು).—ನಾವೀಗ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುವಂತೆ ಹೇಳಿಕೂಡದು.

ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ನರಸಿಂಹರೆಡ್ಡಿ.—ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲೇ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಕಳೆದವಾರಿ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತಾಗ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣಾ ಸಮಸ್ಯೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಜನತೆಗೆ ಅದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಆಗ ಜನಗಳ ಮನೋಭಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಿರುತ್ತದೆ, ಜನರ reaction ಯಾವ ರೀತಿ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಅದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗ ಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಜನತೆಗೆ ತಿಳಿಸದೆ ನಾವು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಫಸಲಾಲಿ ಸಮಿತಿಯವರು ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯವಿಂಗಡಣಾ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಮಹಾ ಚುನಾವಣೆಗಳವರೆಗೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಲಿ. ಅಥವಾ ಈ ಮಧ್ಯೆಯೇ ಈ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಒಂದು ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯಾಗಿಟ್ಟು . . .

2 P. M.

Sri M. LINGANNA (Nanjangud).—I rise to a point of order. The matter before us for discussion is the Report of the Seshadri Committee and the facts and figures given there. Nowhere is it said in the Report that the consensus of opinion should be taken by means of referendum here or elsewhere. That is not a matter relevant to the facts given in this Report. My friend Sri Narasimha Reddy is going away from . . .

Sri K. HANUMANTHAIA (Chief Minister).—There is no point of order. Let there be free discussion, since what I said and what Sri Nijalingappa said also are not in the Report. Therefore, let us not be hasty and bring such a point of order. Let there be free discussion.

Sri M. LINGANNA.—Was I hasty in raising a point of order ?

Mr. SPEAKER.—The discussion has gone on not only on the Report of the Fact-Finding Committee, but even otherwise.

Sri M. LINGANNA.—I had a right to draw the attention of the Chair to that particular point.

ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ನರಸಿಂಹರೆಡ್ಡಿ.—ಅದುದರಿಂದ ಇದು ಹೀಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಜನತೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಮಹತ್ವ ಪರಿಣಾಮ ಜನತೆಯ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜನತೆಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅವರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ನಾವುಗಳೇ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಷ್ಟೇನೂ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯ ಕೆಲಸವಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇಕರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಕೇವಲ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೇ ಹೊರತು ಅವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿರುವುದೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೇ; ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನಿರುತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅವರ ಮನೋಭಾವ ಅವರ ವಿನಾ ಮಿಕ್ಕವರು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದ್ದೆಲ್ಲಾ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಜನತೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೂಡದೆ ಅದನ್ನು ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ತಾವು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ದಿವಸ ಯಾರು ಈ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರರು ತಾರೋ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕು ಆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಒಂದಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಜನಗಳಲ್ಲೇ ಎರಡು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಜನರೂ ಸೇರಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಒಂದು ಗುಂಪಿನವರು ಈ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಆಡತಕ್ಕಂಥ ಜನಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಸೇರಿದರೆ ಆಗ ಈ ಮೈಸೂರು ಒಂದು ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾದ ರಾಜ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಜನರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಜನರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಈಗ ಯಾರು ಆ ಅಖಂಡ ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದೆಲ್ಲಾ ಪಟ್ಟಭದ್ರವಂತೆ; ಇತರರು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅಷ್ಟು ಪಟ್ಟಭದ್ರವಾದದ್ದಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ವಾದ ಬಹಳ ಕಹಿಯಾದದ್ದು. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅವರು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜನತೆಯ ಹಿತವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಹಿತನಾಥನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದಿವಸ ಈ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಗುಂಪಾಗಿ ಒಟ್ಟು ಕೂಡಿದರೆ, ಅವರೆಲ್ಲಾ ಈ ಮೈಸೂರಿನ ಜನಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿದರೆ, ಆಗ ಈ ಮೈಸೂರಿನ ಜನತೆಗೆ ತುಂಬ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ,

(ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ನರಸಿಂಹರಾಜು.)
ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. “ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸರಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರುವಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಖನಿಜಸಂಪತ್ತು ಹೇರಳವಾಗಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿದೆ. ನಮುದ್ರತೀರ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದ ತುಂಬಿ ಒಲಾಡಬಹುದು” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟುಗೂಡುವುದರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಬಹುದು, ನಮಗಿಲ್ಲದ ಯಥೇಷ್ಟವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುವಷ್ಟು ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯ ಹೊರಗಡೆ ಮಾತ್ರಲ್ಲವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಆ ಶೇಷಾದ್ರಿ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು, ಅದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅವರು ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ದೇಶ ಪ್ರೇಮದಿಂದಲೇ ಹೇಳಿದಂಥ ಮಾತುಗಳೆಂದು ಅವರು ರುಜುವಾತು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ನಾನು ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಲ್ಲಾ ಸರಿಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಾವುಗಳು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಒಂದಾಗಿ ದರೆ ಅವರು ಬೇರೊಂದು ಭಾವನೆಯುಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಒಂದು ಕೋಟಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರತಕ್ಕಂಥ ಇತರ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೇಶದ ಜನರಲ್ಲಾ ಬಹಳವಾಗಿ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು, ಅನೇಕ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಈ ದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜನರ ತ್ಯಾಗ ಬಲದಾನದಿಂದ ಈ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳು ಸುಖದಿಂದ ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಮುಂದೆ ಈ ವಿಶ್ವರಣಿಯಿಂದ ತೊಂದರೆ—ಅಡ್ಡಿ ಅಡಚಣೆಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮ ಸ್ವಲ್ಪಭದ್ರತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜನರು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದೆಂದು ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಖೇರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನೇಕರು ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವಂಥ ಒಂದು ವಾದವನ್ನೇ ದೇಶಾದ್ಯಂತವೂ ಯಥೇಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಾದ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರು ಯಾರಿದ್ದಾರೋ ಅವರಲ್ಲಾ ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ದಿವಸ ಭಾಷಣಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರ ವಿರೋಧವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 75ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಈ ಮೈಸೂರಿನ ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಈಗ ಯಾವ ರೀತಿ ಇವೆಯೋ ಅವು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅವುಗಳು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡದಾಗಲು ಅವರು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ.

A MEMBER.—Question.

ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ನರಸಿಂಹರಾಜು.—ಈಗ ಇದು ನನ್ನ ಖಚಿತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈಗ ನಾವು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದಾದರೂ ಅವರವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನು ಜನರಿದ್ದಾರೋ ಅಂಥವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವಂಥಾದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಅವರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯಾದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವೇ ಕಾರಣರು. ಈ ದಿವಸ ಈ ನಮಸ್ಕರ ಉಲ್ಲಂಘನಾಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರೇ ಕಾರಣಕರ್ತರು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಬೇಕೆಂದು ವಾದ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಮನಸ್ಸೋತು ಬಿಚ್ಚಿರುವುದೂ ಸಹ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರುಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಹೇಳುತ್ತರೇ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕವರೇ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಾ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯು ನಿಟ್ಟು ಹೀಗೆ ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಜನರು ತಮ್ಮ ತ್ಯಾಗ—ಬಲದಾನಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಜನಗಳಿಗೇನಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಬಂದರೆ ಅದಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಇವರೇ ಕಾರಣಕರ್ತರು. ಈ ಹೊತ್ತು ನಾವು ಈ ನಮ್ಮ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ವಿಷಯವನ್ನೇ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 105 ಜನ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 65 ಮಂದಿ ಈ ದೇಶ ಬಡಾವಣೆಯಾಗುವುದು ಏಡಿತ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ.

Sri J. MOHAMED IMAM (Jagalur).—Question.

ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ನರಸಿಂಹರಾಜು.—ಎಂಟು ಹತ್ತು ಜನರು ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದಿರಲಿ. ಈವರೆಗೆ 25 ಜನರು (ಸದಸ್ಯರು) ಖಂಡಿತ ಆಗಲೇಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನೀಗ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಈ ದೇಶ ಖಂಡಿತ ಬಡಾವಣೆಯಾಗುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಯಾರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾದರೂ ಏನಿರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ರೂಪವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದೇಶವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬಾರದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಬಹುಮತವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಯಾರು ಹಾಗೆ ದೇಶಗಳು ವಿಶಾಲವಾಗಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಂಥವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಈ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಆ ಅಂಥ ವಸ್ತುವನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ತಂದಿದ್ದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ

ಅವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಕ್ಕಂಥವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸಹರೂ ಅವರೇ ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಆ ಮಹಾ ನಾಯಕರು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದು ಸರಿಯಾದುದು ಎಂಬುದು ಭಾವಿಸಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಳಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಮಾಧಾನಗಳಿದ್ದರೂ ನಾವು ಆ ದಿವಸ ಆ ಬಳ್ಯಾರಿಯ ಜನರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟೆವು. ಈ ದಿವಸ ಈ ದೇಶಗಳು ವಿಶಾಲವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಂಥ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವುಗಳೇನಾದರೂ ವಿರೋಧಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ ನಾಳೆ ದಿವಸ ಆ ನೆಹರೂ ಅವರು ಏನನ್ನು ತ್ವಾರೋ ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಅಧಿಕವಾದ ಭಯದಿಂದ ಕೆಲವರು ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲು ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾತು ವುದು ಸದಸ್ಯರಾದವರ ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯರೋಪ. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಒಂದು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವರದಿ ಈಗ ನಮ್ಮ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಗಳೂ ಕೂಡ ನಡೆದಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಆ ಫಜ್ಲಾಲ್ ಸಮಿತಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನೊಪ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆಂದೇ ಎನ್ನ ತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂಥ ಯಾವ ವರದಿಯನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಬಿದ್ದಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಆ ಫಜ್ಲಾಲ್ ಸಮಿತಿಯವರು ನಮ್ಮ ಸಂಸದನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗಲೂ ಸಹ ಅನೇಕರು ಆ ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂಥ ಅವಕಾಶವನ್ನೂ ಸಹ ಆಗ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನವರ ಬಹುಮತ ಎತ್ತಕಡೆಗೆ ಏನುವುದನ್ನು ನಾವು ಆ ಸಮಿತಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಇಂಥ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದ್ದು ನಿಂತಿರುವಾಗ ನಾವುಗಳು ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೊತ್ತದೆಂದೇ ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ವರ್ತಿಸದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೇ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ಅದರಿಂದ ನುಸುಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕಂಥ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ನಾವೀ ದಿವಸ ದೇಶದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಇದರ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ನಾವು ಇಂಥ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜನಗಳ ನಿಜವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವೇದಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರ ಆದ್ಯಕರ್ತವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಕೂಡ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದು ಆ ಪ್ರಕಾರವೇ ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ದೂರ ದಂಥ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅನಂತರ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಂಪೂರ್ಣ ವರದಿಯನ್ನೇ ತಯಾರಿಸಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವರದಿಯು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಅನೇಕರು ಅದನ್ನು ಟೀಕೆಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮೇಶ್ವರವರಂಥ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಈ ದಿವಸ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೇಷ್ಠಾದ್ವಿ ಸಮಿತಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಕೊಡಬಹುದೋ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನೂ ಆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಠಿಯವರ ವರದಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲೇ ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದು ನನಗೆ ತುಂಬ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಶ್ರೇಷ್ಠಾದ್ವಿ ಸಮಿತಿ ಯವರು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳೇ ನಿಮ್ಮೋ ಅವು ಆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಠಿಯವರ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಮೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರೂ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ದೊಡ್ಡವರು ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆ, ಅಂತಹ ಸದಸ್ಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಜನತೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. "ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಕೆಂಪು ಇರುವುದು, ಹೆಣ್ಣು ಕಪ್ಪು ಇರುವುದು ಮುಖವಲ್ಲ; ಉಳಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಹಣ ಕಾನು ಮುಖವಲ್ಲ; ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಮುಖವಲ್ಲ; ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಒಂದು ತತ್ತ್ವವಿದೆ. Ethical Principle ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು" ಎಂದು ಶ್ರೀಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ಸಮಾಜ ಜೀವನವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಒಂದು ವಿವಾಹಿತ ಜೀವನವಾಗಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಆನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಇರುವುದಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ನಿಕರವೇ ಇರುವುದು ಮುಂದಿನ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ನಿಕರವೆಂದು ನಮಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಪಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ತರಹ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೇತು ಮೈಸೂರು ಜನತೆಗೆ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆ ಇದ್ದರೂ ನಾವು ಒಂದು ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ, ಎಲ್ಲ ಜನಗಳನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ, ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ,--ಎಂದರೆ ನಾನು ಆ ವಾದವನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿದರೆ ಕೇವಲ ನಿಬಂಧಿಗಾಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಕೋಟಿಗೂ ಮೀರಿದಂತೆ ಹಣ, ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು upgrade ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೇನೇ ಆದರೂ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಇತರ ನಿಬಂಧಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸಾವಿರಾರುವರ್ಷ ತೀರಿಸದೆ ಇರತಕ್ಕ ಸಾಲಗಾರರೂ ಆಗುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಪ ಒಂದು ಮೊದ್ದೆ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಇದೆ, ಏನಿಜ ಸಂಪತ್ತು ಇದೆ, ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ವಿಜಯನಗರದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂಲಭೂತವಾದದ್ದು ನಮಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಆದರೆ ಡಾ|| ನಾಗನಗೌಡರ ಪ್ರದೇಶದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮರಗಳಿಗೆ ಕೊಂಬೆಗಳೇ ಇವು. ತೋಳಿನಷ್ಟು ದಪ್ಪದ ಮರಗಳು! ಹಸುರು ಹುಲ್ಲೇ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಅಲ್ಲಿನ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು. ಎರಡನೆಯದು ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಸೇರುತ್ತದೆ ಎಂದರು. ಸೇರಿದ ನಿಜ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನಲವತ್ತು

(ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ನರಸಿಂಹರೆಡ್ಡಿ)

ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಸಾಲ ನಮಗೆ ಸೇರಿ ಕೊಂಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಲಕ್ಷ ಬಡ್ತಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲರತಕ್ಕೆ ನೀರಾವರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ . . . .

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮಹಮ್ಮದ್ ಇಮಾಂ.—ನಲವತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ತುಂಗ ಭದ್ರಾ Project ನಿಂದ ನಲವತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಬಾಸ್ತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

Sri N. C. NAGAI AH REDDY (Gauri-bidanur).—Unless you prove to the contrary, it is correct.

ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ನರಸಿಂಹರೆಡ್ಡಿ.—ಬಳ್ಳಾರಿ ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ನಮಗೆ ಸೇರಿ ಅದರಿಂದ ಏನು ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ತುಂಗಭದ್ರಾ project ಮುಗಿದು ಸಾಲೆಗಳು ಮಾಡಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ನೀರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಜನರು ನೀರು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ Bulldozers ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವರು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಮಾಡಿ ನೀರು ಬಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಮನೋಭಾವನೆ ಇರುವುದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕುದುರೆಗೂ ಒಂದು ವಾನರಕ್ಕೂ ಜೊತೆಹಾಕಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ವಾನರ ಹೋಗದೆ ಕುದುರೆ ಹೋಗುವವಾಗಿದ್ದು, ಕುದುರೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡವರು ಮಧ್ಯೆ ಇರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಆಗಿದೆ ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಬಳ್ಳಾರಿಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಅರವತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇ ಅರವತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದರೆ ಹೊಸ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಹುದು. ಆರ್ಥಿಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾವಾಗಲೂ ಅವರು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪು ಮತ್ತು ಅದರ್ಶ; ನೂತ್ನವಾಗಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅಂತಹ ತಪ್ಪಾದ ಜೊತೆಗೆ ಎಲ್ಲರ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಆರುನೂರು ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ ಲಘುವಿಲ್ಲ, ಮೋಟಾರು ಕಾರುಗಳಿವೆ ಏರೋಪ್ಲೇನ್‌ಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಂಧ್ರದ ಉದಾಹರಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಆಂಧ್ರ ಎಲ್ಲಾ ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರಾಂತ್ಯವಲ್ಲ. ಅದು ಸರಿಯಾದ ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲ. ಒಟ್ಟುಗೂಡಿದ್ದ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಅದೇಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ವಿಶಾಲವಾದುದು, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಅಡಳಿತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಅದೇಶ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಗಮನ ಸಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ, ಅದುವಾ ಬಹುದೂರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಎಂಬ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಮದ್ರಾಸ್‌ನ್ನು ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿದರು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅವರ ಜನಗಳ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮಾಚಾರವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆಗ ಅವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು

ಹೇಳಿದರು. ಅದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಾಂತ ಪುನರ್ವಿಂಗಡನೆ ಸಮಿತಿಯ ಮುಖಂಡರೂ ಹೇಳಿದರು. ಏನದು ಎಂದರೆ, ಮೈಸೂರು ಇರುವಾಗ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಸರಿಹೋದರೂ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾರ್ತಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥಾನ ಪುನರ್ವಿಂಗಡನೆಯಾದಮೇಲೆ, ಅದರ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಣ ಇನ್ನೂರು ಮೈಲಿಗಳೂ ಇರಬಾರದು, ಅದರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟಾದರೂ ಆಗಲಿ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಣವಿರಬೇಕು, ಇನ್ನೂರು ಮೈಲಿಗೆ ಮೀರದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸೊಗಸಾದ ಆಡಳಿತವಾಗುತ್ತದೆ, ಆರೀತಿ ತಾತ್ಕಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು—ಎಂದು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಸಲಹೆಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆರನೂರು ಮೈಲಿಯಿಂದ ಎಂಟುನೂರು ಮೈಲಿವರೆಗೆ ದೂರ ಇದ್ದರೂ, ಈಗ ವಾಯುವ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಡಾದುವುದಕ್ಕೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿಬಿಡೋಣ ಎಂದು ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವೊತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸರ್ವತೋಮುಖವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿ ಇಲ್ಲಿನ ಜನ ಸಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇರುವುದಾದರೆ, ಅದು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲರತಕ್ಕೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಭೂಭಾಗ ಮುಪ್ಪುರದ ಸಾವಿರ ಚದರ ಮೈಲಿಗಳು. ಇದು ಜನಾದರಣೀಯವಾದ ರಾಜರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ದೇಶಪ್ರೇಮಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಂಥ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರು ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಜನತೆಯ ಸಹಕಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುವುದೇ ಈ ದೇಶ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಈ ರೀತಿ ಇವೊತ್ತು ಮೈಸೂರು ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಇದರ ಆಡಳಿತ ವಿಚಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಜನ ಸಮಾನ್ಯರ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದೇ ಕಾರಣ, ಮತ್ತು ಈ ದೇಶದ ಭೂಭಾಗ ವೈಶಾಲ್ಯದಿಂದ ಕೂಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನ ಭಾವನೆ. ಪ್ರಾಂತ ಪುನರ್ವಿಂಗಡನೆಯ ಸಮಿತಿಯವರು ಮೈಸೂರನ್ನು ಆಡಳಿತವನ್ನಾಗಿಸುತ್ತಾಕೊಂಡು ಪ್ರಾಂತಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಆಗ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಕ್ಕೂ ನಿಲ್ಲತಕ್ಕಂಥ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಏಳಿಗೆಗೆ ಸಹಾಯವಾಗತಕ್ಕಂಥ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಇವೊತ್ತು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ ಎಂಟುಕೋಟಿ ಜನಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಜನಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳು ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದೇಶ ಇದೇಮೇಲೆ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವ ಅರಿವು ಕೂಡ ಕೆಲವು ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿ ಅಡಳಿತದ ಬಕ್ಕಟ್ಟು ಎಷ್ಟಿರಬೇಕು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಕೋಟಿ ಜನರು ಇರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಮೂರು ಕೋಟಿ ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಏನು ತೊಂದರೆ ಎನ್ನುವ ವಾದ ಸರಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆರ್ಥಿಕ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಆಗಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವುದರಿಂದ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ

ವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಿಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಆ ಭಾಗದ ಜನರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ನಾವುಗಳು ಒಂದು ಸಹಾಯದ ಕೈಯನ್ನು ನೀಡಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು wartime effortನ್ನು ಮಾಡಿದ ಹೊರತು, ಅವರು ಬಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಎದಿಗೂ ಮೈಸೂರಿನ ಸೀಮೆಗೆ ಒಂದು ಸೇರುವುದಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮೈಸೂರು ನಂಸಾನ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾಗುವಂಥ ಪ್ರದೇಶವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ರೂಪವನ್ನು ನಾವು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ ಬಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದೂ ಕೂಡ ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಾಂತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಬೆಳೆಯುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇಲ್ಲ. ರದ್ದಿಗಳಿದ್ದು ತಲೆಗು ಮಾತುಭಾಷೆ, ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ವಿರೋಧವಾದುವು ಮನೋಭಾವವೇ ಇದೆ, ಎಂದು ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಅದು ತೀರತಪ್ಪು. ನಾವು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು, ನಾವು ಪ್ರೇಕ್ಷಿತರಾಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು, ನಾವು ಕುಳಿತಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಕನ್ನಡ ನಾಡು. ನಾವು ಈಗ ಬಳಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ. ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಾವು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಬೆಳೆಯುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ.

2-30 P.M.

ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ಮೈಸೂರಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಿದರೆ, ಅವರು ಈ ಮನೋಭಾವಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣ ಕಟ್ಟುವುದು ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೇ ಆಗಲಿ, ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಆಗಲಿ ಧಕ್ಕೆ ಬಾರದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣಾ ಸಮಿತಿಯವರು ಇಲ್ಲಿನ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನೊಚನೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನೆಹರೂ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಕೋರಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ನೆಹರೂ ಅವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೊಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನೂ ಕೂಡ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ರಿ-ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವವರೆಗೂ ಕೊಡಕೂಡದೆಂದು ನನ್ನ ಆಶಯ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಆಶಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡ (ಮದ್ದೂರು).— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳುತ್ತಾ ವಾದಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಾದಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಭಾಗ ಮಾಡಬಹುದು. ಒಂದು, ಮೈಸೂರು ಬಹಳ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ; ವಿಶ್ವಾಭ್ಯಾಸ, ಆರೋಗ್ಯ, ವ್ಯವಸಾಯ, ಪಶುವೈದ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲೂ ಹಾಗೂ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ; ಆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತರ ಭಾಗಗಳನ್ನು ತರಬೇಕಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂಬುದು. ಅಂದರೆ ನಾಯಿತು! ಆ ಹಣದಷ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾಗು

ವುದು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು, ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪರಿಣತರು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ, ಅವರು ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುವವರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅವರ ನೆರವು ಸಿಕ್ಕದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕುಂದಕ ಬರುತ್ತದೆಂಬ ಭೋರಣೆ ಅವರ ಭಾಷಣದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ, ಅವರ ಮಟ್ಟವೇ ಬೇರೆ, ಇವರ ಮಟ್ಟವೇ ಬೇರೆ, ಮಟ್ಟ ಸರಿ ಹೋಗಲಿ ಎನ್ನುವುದು ಕೆಲವರ ವಾದವಾಗಿದೆ.

ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಸ್ನೇಹಿತರು, ಇದು ಅಗಾಧವಾದ ಸಂಪತ್ತುಳ್ಳ ಪ್ರದೇಶ, ಇನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟೆ; ಕಾರಣ, ಅವಕಾಶ ವಿರಲಿಲ್ಲ; ನಾನಾ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡದೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತು, ಭೂ ಸಂಪತ್ತು ರೂಢಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ; ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಯತಕ್ಕ ಕಾಳಿ ನದಿಗೆ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟಿತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಕೈಕೊಂಡಿಲ್ಲ; ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿದೆ; ಇದನ್ನೇಗ ನಾವು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದರೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ; ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖೋತಾ ಬರುತ್ತದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಖೋತಾ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ; ಇನ್ನೂ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬಹುದು; ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮೈಸೂರಲ್ಲದ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರು ಬಹಳ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ; ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಅವರು ಎರಡು ಮೂರು ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸರ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಜನ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಆ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯಾಬಲವಿಲ್ಲದೆ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ; ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಒಂದ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೊರಪಡಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಎರಡು ತರದ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮಾತನಾಡುವಾಗಲೂ ನಾನು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಹೇಳುವಾಗ ಅದೇ ಸರಿಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಇವರು ಹೇಳುವಾಗ ಇದೂ ಸರಿಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಎರಡು ವಾದದಲ್ಲೂ ತಿರುಳಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾವು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ತೆರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ನಷ್ಟದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಲಿ, ಅವರು ಹಿಂದಿದ್ದಾರೆ, ನಾವು ಮುಂದಿದ್ದೇವೆ, ಅವರು "ನಾವು ಹಿಂದಿದ್ದೇವೆ" ಎಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ದೀನವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದಾಗಲಿ ವಾದವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದು ಸರಿಯೇ ಹಾಗೂ ಅಗತ್ಯವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇನು, ನಾವು ಹಿಡಿಯತಕ್ಕ ವಾದವೇನು, ಆ ವಾದಕ್ಕೆ ಇದೇಲ್ಲಾ ಅಗತ್ಯವೇ! ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಳಿಲ್ಲ, ನಾವು ಅವುಗಳನ್ನು ಉದಾಸೀನ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವಾಗ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಅನುಕೂಲವಾದ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೆಂದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಲೇಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಯ್ಯಯ ಯಾವುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಆಶಯವಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡ.)

ಅದರೆ, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ—ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಏಕೆ, ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಗಡಿ ವಿಸ್ತಾರ ವಾಗಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ, ಅಗಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಗಬೇಕು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಹೀಗೆ ಕೆಳಗೆ—ಮೇಲೆ, ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತವಾದದ್ದು ದರಿವಾ ವತ್ಸೆಯಲ್ಲರವುದು,— ಇವುಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗಿನ್ನೆ ನುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಯಾವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ, ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಮೊದಲನೆಯದು ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿ, ಆಡಳಿತ ಬಗೆಯಾಗಿದ್ದು ಜನರಿಗೆ ಹಿತ ಕರವಾಗಿದ್ದು, ಅಕ್ಷೇಪಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ಜನರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮೇಶ್ವರರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಯಾವ ಆಳತೆಗೋಲಿನಿಂದಲೂ ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಗುರುವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂಬುದರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಮಾತನಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಇತರ ಕರ್ಣಾಟಕದವರು ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ, ಅವರನ್ನು ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆ ಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ನಾವೇ ಕುಗ್ಗಿ ಹೋಗಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ, ಆ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಕೂಡ “ನಾವು ತೀರಾ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದೇವೆ, ನಮ್ಮ ನೆರವಿಗೆ ಬನ್ನಿ” ಎಂದು ಅಂಗ ರಾಚಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ, ಅವರು ಹಿಂದೆ ಬೀಳುವುದಕ್ಕೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿದ್ದವು. ಅವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೊಳಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಇವರನ್ನು ಉದಾಸೀನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯಾಬಲವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವಿರಲಿಲ್ಲ. ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು, ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಇದ್ದು ಕೊಂಡು ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯಾ ಬಲವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತ್ರಿರಲಿಲ್ಲ ವೆಂಬುದೂ ನಿಜ. ಈಗ ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಹೈದರಾಬಾದು, ಮದರಾಸು, ಬೊಂಬಾಯಿ ಎಲ್ಲವೂ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಬಹು ಮಟ್ಟಿನ ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟಳೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ತರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ಥಳದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಾನೂನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬಹುದೇ ಹೊರತು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಕಾನೂನುಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಯಾಗಿವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರೆ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ, ಆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರೆ ಅಭೋಗತೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭಯವನ್ನು ಯಾರೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹಾಗೆಮೇಲೆ, ಆ ಪ್ರದೇಶ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿದರೆ ಸಮುದ್ರತೀರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ; ಅದರಿಂದ ಒಂದು ಬಂದರು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು; ಅಲ್ಲಿ ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತಿದೆ, ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂಬ ಭಾವನೆ ಯನ್ನು ಯಾರೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ exploit ಮಾಡಿದರೆ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವಾದರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಎಲ್ಲವಾದವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ, ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ನಾವು ಈ ಹೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಅನುಭವವನ್ನು ಮರೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಒಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಕೊಡಗು ಇಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅದು ಚಿಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥಾನ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗೂ ಗಮನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಿದೆ; ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಇತರ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮಾತನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವ ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಹೊತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಒಂದು ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿರಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅದು ಒಂದು ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆಯಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಅತಿ ದೊಡ್ಡದೂ ಆಗಿ ರದೆ ಅತಿ ಚಿಕ್ಕದೂ ಆಗಿರದೆ ಸಮಪ್ರಮಾಣದ ದೇಶವಾಗಿ ರುವುದರಿಂದಲೇ ಈ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು; ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ತೀರ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದರೆ ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಿರುವಂಥ ಕೂಗು ಇಲ್ಲೂ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದು ನಿಜ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರೂ ವಾದಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನನಗಿನ್ನೆ ನುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವನ್ನೂ ನಾವಿಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶ ದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಭಾಗದಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಅಮೆರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರದೇಶ ಇದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸ ಬೇಕು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವುದು 22 ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು; ಅಮೆರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನ ದಲ್ಲಾದರೂ ಸುಮಾರು 49 ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ. ಈ ದೇಶದ ಅರ್ಧದಷ್ಟಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಷ್ಟು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು!

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ಕೊಡಗು ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದಂಥ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ಒಂದುಕಡೆ ಇವೆ; ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಮಧ್ಯಭಾರತದಂಥ 8 ಕೋಟಿ ಜನರಿರುವ ಭಾರಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿವೆ. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದೂ ಅಗತ್ಯ. ಇವೊತ್ತು ಇದರಿಂದೇನಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮೇಶ್ವರರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ, ಒಂದು ಸಂಸ್ಥಾನದಿಂದ 8 ಕೋಟಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ 48 ಜನ ಹೋಗುವುದು, ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಸ್ಥಾನದಿಂದ 6ಜನರೇ ಹೋಗಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾದೀತು? ಈಗಿನ ದೆಮಾ ಕ್ರಸಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಖ್ಯಾಬಲವಿದೆಯೋ ಯಾರ ಮತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅವರ ಮಾತು ನಡೆಯುತ್ತದೆಂಬುದು ನಿಜ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥ ಏರು ಪೇರುಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಸಮನಾಗಿ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೂ ಇವೊತ್ತು ಮೈಸೂರು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಬೇಕೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ನಮ್ಮ ನೆ ಬಿಕ್ಕೇಕರಣವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆಗೆ ಸೇರಿಸುವುದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನಾವೀಗ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಈಗ ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದೇ ಎತ್ತೆ ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಸರ್ವಸಮ ಪರವಾಗಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದೆಯಿದ್ದರೂ, ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲೇ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಆದಳೆತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸುಭದ್ರವಾಗಿದೆಯೆನ್ನಬಹುದು. ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರಿನ ಎತ್ತೆ ಕಟ್ಟು ಹೀಗೆಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದೆಯೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಶಾಸನವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ, ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಮೈಸೂರಿನ ಮೆತ್ತಿಪ್ಪು ಹೀಗೆಯೇ ಇರಬೇಕು, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಆಡಳಿತ ಸೌಕರ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇನ್ನಾವುದಾದರೂ ಪ್ರದೇಶ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸೇರುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಆಡಳಿತಗಾರರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುವುದಾದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬರ್ಥಬರುವ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿತ್ತು.

ಈಗ ನಾವು ಈ ಬಳಾರಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈ ಬಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿ ಎಂದು ಯಾರೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅದನ್ನು ಈಗ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿರಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಆ ಬಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತ್ತೆ ಅಂಧಕ್ಕೂ ಇತ್ತ ಮದರಾಸಿಗೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದು ಅದು ಆ ಮದರಾಸಿಗೂ ಮತ್ತು ಅಂಧ ದೇಶಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಬಹಳ ದೊರೆ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರದೇಶ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಅಂದರೆ ಮೈಸೂರಿನ ಒತ್ತಿಗೆ ಇದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದರು. ಈಗ ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಿದೆ. ಅದರ ವಿಚಾರವೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಏನೋ ಆಡಳಿತ ಸೌಕರ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದನ್ನೂ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದಕ್ಕಲ್ಲಾ ಯಾರು ಬೇಡ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ? ಇಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಯಾರ ಅಭ್ಯಂತರವೂ ಇರಬಾರದು. ಅಲ್ಲದೆ ಇಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಉದ್ಭವವಾದಾಗ ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಭಾಗಗಳೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆ ಹೀಗೆ ಆಗಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮೇಲೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಆಗಲೇಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಇಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದಾಗಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಅವರನ್ನು ಸೀಳು ಭಾಷಾಭಿಮಾನಿಗಳಲ್ಲ, ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ವಿಶೇಷ ದೊಡ್ಡದಾದರೆ ಆಗ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಕದಮೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಅನುಭವದ ಮಾತು.

ಈ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದಾಗ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ನಾನು ಭಾಷಣಮಾಡುತ್ತ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತವು ಶುದ್ಧ ಹೊಂದಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಆಡಳಿತ ವಿಭಾಗಗಳು ಏನಿವೆಯೋ ಅವು ಅದಷ್ಟೂ ಚಿಕ್ಕವುಗಳಾಗಿರಬೇಕು, ಆಡಳಿತದಲ್ಲರಬಹುದಾದ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಒಂದು ದಿವ್ಯಪ್ರದಿಯಲ್ಲ

ವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಯಾರು ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿದರೋ ಮತ್ತೆ ಯಾರು ಇದನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಂದರೋ ಅಂಥ ನಮ್ಮ ಆ ಹಿರಿಯರುಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವ ಪರಿಣತರುಗಳಾಗಲಿ ಈ ಪದ್ಧತಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದಿವಸವೂ ಸಹ ನಾವು ಈ ಆಡಳಿತ ಪದ್ಧತಿಗೇ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾದುದು ಯಾವುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮುಂದೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಏರುಪೇರುಗಳೂ, ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳೂ, ಲಂಚಕೋರತನ, ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಅಪಾಂತರವಂತೂ ದೇವರಿಗೇ ಪ್ರೀತಿ ಯಾಗಬೇಕು. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ಅತಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದಂಥ ದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯಗಳಾದಲ್ಲಿ ಆಗ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ಗಾಗಲೇ ಒಂದು ನೈಜವಾದ ಆಡಳಿತ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲದೆ—ಎಲ್ಲ ನೋಡಲಿ ಸ್ವಜನಾಭಿಮಾನ, ಪಕ್ಷಪಾತ ಭಾವನೆ, ಮೋಸ, ವಂಚನೆಗಳೇ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿರುವಾಗ, ದೇಶಗಳೂ ದೊಡ್ಡದಾದ ಷಕ್ಟಿ ದಲ್ಲಿ ಆಗ ಈ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಮತ್ತಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಜನತೆಯ ಹಿಂಸೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ದರಿಂದ ದೇಶ ಅತಿ ದೊಡ್ಡದಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದರಲ್ಲರ ತಕ್ಕ ಜನರು ಸುಖದಿಂದ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಬಾಳುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ದೇಶಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅವು ಕಾಂಪ್ಯಾಕ್ಟ್ ಆದ ಯೂನಿಟಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ನನ್ನ ವಾದದ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ.

ಇನ್ನು ನಾವಿಗೆ ಈ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯರಚನೆಗಳಿಂದ ಮುಂದೆ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಅಥವಾ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿ ನೋಡೋಣ. ಈಗ ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನಗಳು ಯಾರುಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಬೇಕು ಎಂಬ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ನಾವಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ. ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ನೀವು ಒಂದು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಆಗ ಉತ್ತರ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲರ ತಕ್ಕಂಥವರೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟು ಉತ್ತರ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಸಂಸ್ಥಾನವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರಾಗಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಅಂಥ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದೇಶವೇರ್ಪಟ್ಟಾಗ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಉತ್ತರ ಇಂಡಿಯಾಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಇಂಡಿಯಾಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟ್ ಇರಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರ್ಬರವೆಚ್ಚಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ನಾನು ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾದ ತಕ್ಕಂಥ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಈ ದಿವಸ ಯಾವ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿದೇ ಆಗಲಿ, ಎಲ್ಲ ನೋಡಲಿ, ಖಚಿತವಾಗಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗಿಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ, ಈ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನಗಳು ನಾನಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಮಾತ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.)

ನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರು ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ; ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ; ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ; ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನಗಳಿದ್ದಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿರೂ ಒಂದು ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗತಕ್ಕ ಮಾತೇ! ಇದು ಬಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಾಗತಕ್ಕ ಮಾತಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಕನ್ನಡ ಜನರಲ್ಲಾ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥವರಲ್ಲಾ ಅಂಧಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕು, ಮರಾಠೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರಲ್ಲಾ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೈದರಾಬಾದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಹಾಗೂ ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದು ಆಗಲೇಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಹಾಗೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲ ಒದಗಬಂದರೆ ಅದು ಅವರ ಪಾಡಿಗೆ ಅದೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಈ ದಿವಸ ಇಷ್ಟು ಆತುರವಾಗಿ "ನಾಪೂ-ನೀವೂ ಒಂದಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳೋಣ" ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದರೂ ಏನು! ಮದರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಮತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ, ಆ ಭಾಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದರ ಉದ್ದೇಶವೇನಿರುವೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನೇಕೆ "ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಆಡಳಿತ ಖರ್ಚುಪೆಚ್ಚುಗಳು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ, ಆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖಜಾನೆಪತ್ತಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ನಂಪತ್ತಿದೆ, ನದಿಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿರುತ್ತವೆ, ಅದರಿಂದ ನೀರಾವರಿ ಕಾಂಗಾರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವಿದೆ, ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲತೆಗಳೂ—ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ಇದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ, ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನರಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ, ಇವರಲ್ಲಿರೂ ಒಂದು ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟರೆ ನಮಗಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕಾರ, ಈ ಮೈಸೂರಿನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಪಾಡಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನುಳಿದ ಕನ್ನಡ ಭಾಗಗಳು ಯಾವವಿವೆಯೋ ಅಂಥವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಂದುಗೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರ ಅಭ್ಯಂತರವೂ ಇರಲಾರದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ, ನನಗೆ ಭಾಷಾಭಿಮಾನವಿಲ್ಲ, ನಾನು ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವೆಂದ ಜನರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರೂ ಅವರು ಎಲ್ಲೆಯೇ ಇರಲಿ ಅವರಲ್ಲ ಒಂದೇ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ನಡೆ-ನುಡಿ, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ ಇತ್ಯಾದಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿರುತ್ತವೆ. ನಾನು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಈಗ ತಿಳಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ನಡೆ-ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಜರೋ ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೋ ಆ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಒಂದಾವರ್ತಿ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಸ್ನಾನದ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ

ನೀರು ನಿಂತು ಹೋಗಿತ್ತಂತೆ. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಜವಾನನನ್ನು ಕುರಿತು ನಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲವಲ್ಲವು ಎಂದು "ನಳ ಬಂದದರಿ" ಎಂದು ಅವನು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದನಂತೆ. "ಇಲ್ಲಕಾಣಯ್ಯ, ನೀರು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಪುನಃ ಹೇಳಲು, "ಅರೆ, ನಳ ಬಂದದರಿ" ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದನಂತೆ. ಆತನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಗ್ರಹಿಸಿ ಮೈಸೂರಿನವರು, ಒಹೋ, ನೀರು ನಿಂತುಹೋಗಿದೆಯೋ ಎಂದು ಕೇಳಿದುದಕ್ಕೆ "ನಂತಿದೆಯೋ, ಕುಂತಿದೆಯೋ, ಬಂದ ಅದೆ" ಎಂದನಂತೆ! ಹೀಗೆ ಸರಸ್ವರ ಅರ್ಥವಾಗದಂಥ ಪದಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ. ಹೀಗೆ ಅವರೊಂದು ರೀತಿಯ ಪದಗಳನ್ನೂ ನಾವೊಂದು ರೀತಿಯ ಪದಗಳನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಈ ಭಾಷಾ ಸಮಸ್ಯೆ ಹರಿಯು ತೆಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುವುದು! ಭಾಷಾಪ್ರೇಮವಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯನ್ನಾಡತಕ್ಕ ಜನರ ಭಾಷೆಯ ತೃಪ್ತಿಯಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿಂದೆ ನಾನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಕಟಣೆ (ಅಧ್ಯರೇಚ್ಚಿಸ್ ಮೆಂಟ್) ಓದಿದ ಪತ್ರಿಕೆವಿದೆ. ಅದು ಹೇಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಂಧುಗಳ—“ಐದ ನನಳದ ಕಾಣಾಗಳು—ಆತಿ ಅಗ್ಗದ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ” ಎಂದಿತ್ತು.

Sri J. MOHAMED IMAM.—You forget it is pure Kannada as opposed to Mysore Kannada.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಹೀಗೆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ದಿವಸ ನಂಜನಗೂಡು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಡತಕ್ಕಂಥ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೂ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಡತಕ್ಕಂಥ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದೇ ಇದೆ. ಹಿಂದಿನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಉತ್ತರ ದೇಶದಕಡೆಯ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರಂತೆ ಒಂದು ದಿವಸ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾನುತ್ವದ ಜಮಖಾನ ಸ್ವಲ್ಪ ಧೂಳಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅಮ್ಮನವರು ಆಳಿಗೆ ಆ ಜಮಖಾನೆಯನ್ನು ಹೊರಗಡೆಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಒದರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆ ಜಮಾನನು ಮಿಕಿಮಿಕಿ ಅವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟನಂತೆ. ಕಾರಣ ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂಬುದೇ ಆ ಆಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪುನಃ ಅಮ್ಮನವರು ಆತನಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದಾವರ್ತಿ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳಲು ಆ ಜಮಾನನು ಆ ಜಮಖಾನೆಯನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಜಮಖಾನ, ಜಮಖಾನ ಎಂದು ಕೂಗುವುದಕ್ಕೆ ಪುರು ಮಾಡಿದನಂತೆ! ಅಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಾಹೇಬರೂ ಬಂದರು. ಆಗ ಅವರು ಈ ಆಳು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ದನು ಕಂಡು “ಹೀಗೇಕೆ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀಯೋ!” ಎಂದು ಕೇಳಿದರಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಜಮಾನನು ಹೀಗೆ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಮ್ಮನವರೇ ಹೇಳಿದರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದನಂತೆ. ಆಗ ಸಾಹೇಬರು ಒಹೋ ಆ ಮಾತು ಈತನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಒದರು ಎಂದರೆ ರೂಢಿಸು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟರಂತೆ. ಹೀಗೆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಕನ್ನಡವೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದೇ ಇದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಭಾಷೆ ಒಂದಾದರೂ ಈ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ-ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ನಡೆ-ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದರೆ “ನಿಮಗೆ ಭಾಷಾಭಿಮಾನವಿಲ್ಲ” ಎಂದು

ಹೇಳಬಾರದು. ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಲ್ಲಾ ನಮಗೆ ಸೇರದೆ ಇದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಯಾರೂ ಸ್ನೇಹಿತರೇ ಇಲ್ಲ ವೆಂತರೇ? ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ನನಗೆ ಬಹಳ ಆಪ್ತ ಸ್ನೇಹಿತರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನೂ ಅವರೂ ಸಹೋದರ ರಂತೆಯೇ ಇದ್ದೇವೆ; ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇರುತ್ತೇವೆ. ಆ ಜನಗಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಈಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದರೆ ಅವರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಅದೊಂದು ಭ್ರಮೆ. ಆದಕಾರಣ ಈ ದಿವಸ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನಗಳೆಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ಅವರಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಮನಸ್ಸುಗಳೂ ಒಂದಾದರೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಒಲಿಸಿ ಕೊಂಡರೆ ಈ ಕಾರ್ಯ ಆಗಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸೂ ಒಂದಾದರೇನೇ ಇದು ಸಾಧ್ಯ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಬರಿ ಒಂದು ವಾದಮಾಡಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲುತ್ತೇ ವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಮಾತು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ (ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ).— ಹಾಗೆಯೇ ಈಗ ಭಾವನೆಯುಳ್ಳುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಈ ದಿವಸ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆ ಎಲ್ಲೆ ಅವ ರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹಾಗೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ? ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಾದುದೇ? ಎನ್ನುವ ಸಮಸ್ಯೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಶಾಲ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೂ ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರನ್ನೇ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಬೆಂಗಳೂರೇ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿರಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. “ಈ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೀಗೆಯೇ ಆಗಬೇಕು; ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ” ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಯಾರು? ಅವರು ಯಾರು? ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರುಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯಗಳು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋಗು ತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೇಗೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಾರು? ನಾವಾರು? ಈ ದಿವಸ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ “ಸೀಟ್ ಆಫ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್” ಆಗಿದೆ. ನಾಳೆ ಈ “ಸೀಟ್ ಆಫ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್”ನ್ನು ಇಲ್ಲದ ತೆಗೆದು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇ ಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಆಗುವು ದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ನಾಳೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಬೇಕಾದರೂ ಸೀಟ್ ಆಫ್ ಗಾರ್ಮೆಂಟ್ ಆಗಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೇ ಧಾರವಾಡ ಬೇಕಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಈ ದಿವಸ ನಾವು ಈ ಏಕೀಕರಣವಾಗಲೇ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ನಾಳೆ ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಆಗಿರುವುದು ತಪ್ಪಿ ಹೋಗಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಹಾಗಾದರೆ ಈ ದಿವಸ ಕಟ್ಟು ತ್ತಿರುವ ವಿಧಾನಸೌಧ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?

ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಒಂದು ಮ್ಯೂಜಿಯಂ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ನಾರಾಯಣರಡ್ಡಿ (ಬಾಗೆಪಲ್ಲಿ-ಗುಡಿ ಬಂಡೆ).—ಹಾಗಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಅಥವಾ ಈ ದಿವಸ ಆ ವೆನ್ಸುಯಿನ್ಸ್‌ನ ಅಬ್ಬಿ ಎನ್‌ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದ ರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡವರುಗಳು ಯಾರಾದರೂ ಸತ್ತ

ಹೋದರೆ ಅಂಥವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲೇ ಹೂಳುತ್ತಾರಂತೆ! ಆ ಪದ್ಧತಿಯು ಸ್ವಕಾರ ನಾವೂ ಸಹ ಇಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಇಲ್ಲಿಯ ಹವಾ ಗುಣವೇನೋ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೆ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳು ವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿಂದೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ಸೀಟ್ ಆಫ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಕಲ್ಕತ್ತಾದ್ದಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಹವಾ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಸೊಗಸಾದ ಸ್ಥಳ! ಆದಾಗ್ಯೂ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ನಗರವನ್ನು ಅಲ್ಲದೆ ಜೈಲಿಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಜೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೇವು ಪಟ್ಟಣವೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಈಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೈಸೂರಿನ ಭವಿಷ್ಯ ವನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ, ಈ ದಿವಸ ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡ ತಕ್ಕವರೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗ ಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ನಾರಾಯಣರಡ್ಡಿಯವರೂ ಶ್ರೀ ಮುಲ್ಕ ಗೋವಿಂದರಡ್ಡಿಯವರೂ ಕೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವೇಕೆ ಅವರನ್ನು ಪರೋಪಾಯವಾಗಿ ಭಾವಿಸ ಬೇಕು? ಆನೇಕಲ್ಲೆಂದೆ ಹಿಡಿದು ಪಾವಗಡದವರೆಗೂ ಒಂದು ಗೆರೆಯನ್ನು ಎಳೆದುಬಿಟ್ಟರೆ ಆದರೆ ಪೂರ್ವ ಕ್ಷಿಪ್ರವ ಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲಾ ಅಂಧಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ನಾವೇಕೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು? ಹಾಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದರೆ “ಮಾಸೋಮ್ಸ್ಕಿ ಮಾಸೋಮ್ಸ್ಕಿ, ಮಾಸೋಮ್ಸ್ಕಿ ಮಾಸೋಮ್ಸ್ಕಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾ ಡುವವರು ಒಂದೇ ಆಗಬೇಕು. ತೆಲುಗು ಮಾತನಾ ಡುವವರು ನಮ್ಮಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವ ಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಮುಲ್ಕ ಗೋವಿಂದ ರಡ್ಡಿಯವರೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ರಡ್ಡಿಯ ವರೂ ತಪ್ಪು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ? ಕಲ್ಯಾಣನಗರ, ಕೋಲಾರದ ಬಹು ಭಾಗ, ತುಮಕೂರು ಸ್ವಲ್ಪ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಸ್ವಲ್ಪ, ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರಿನ ಜನತೆ ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಇವೊತ್ತು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದು.

3 P. M.

ಆದರೆ ಇದು ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಈಗ ಇದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳು ವುದಿಲ್ಲ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಒಡೆದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಸೇರುವುದಾದರೆ, ಆದಳತ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರಿರುವ ಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸೇರುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಕಂಡರೆ, ಆಗ ಪ್ರಜಾಪ್ರತೀಧಿಗಳು ಆಗಬಹುದು ಎಂದು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡರೆ, ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದು ಕಾರ್ಯಾತ್ಮ ವಾಗುವುದು. ಆಗ Capital ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಲೇ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಅದು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೋ, ಧಾರವಾ ಡಕ್ಕೋ ಹೋಗಬೇಕೆಂದಾದರೆ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂಧಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಭಾಗ ಸೇರಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು, ಅದುವರೆಗೆ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳೋಣ. ಆತುರಪಡುವುದು ಬೇಡ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಬೇಕು ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡ.)

ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಂತೋಷ ಪಡುವುದೂ ಬೇಡ, ಎಂದರೆ, ಕೂರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎದ್ದು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಶ್ರೀ ಅಂಬಲಯವರಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡರೆ ದ್ವೇಷ ವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಸ್ನೇಹವೂ ವಿಶ್ವಾಸವೂ ಇದೆ. ಅದು ಮುಂದೆಯೂ ಉಳಿದು ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತದೆ, ಕಿತ್ತು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಅವಲ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಿಸಿಬಿಸಿ ವಾತಾವರಣ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವುದು ನೂತ್ನ ವಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಇನ್ನೊಂದು ವ್ಯಸನಕರವಾದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಮುವಾರು ಭಾವನೆ ಇದೆ ಎಂದು ಅನೇಕರು ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವವರಿಗೆ ದೇಶಾಭಿಮಾನವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಅದು ಆಗಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳುವವರಿಗೂ ದೇಶಾಭಿಮಾನ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅಭಿಮಾನವಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಕೈಲಾದ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದ ಮಾತುಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಭಿಮಾನವಿಲ್ಲ, ದೇಶಾಭಿಮಾನವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಲು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರಬಹುದು. ಅಂಥವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಕ್ಕೇನಾನು ಏನನ್ನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಆರೋಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೋಮುವಾರು ಭಾವನೆಯ ಬಣ್ಣ ಕಟ್ಟಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಲುಂಟಾಗುವುದು ಬಹಳ ವ್ಯಸನಕರ. ವಾಸ್ತವಾಂಶವಾದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೋಮುವಾರು ಭಾವನೆ ಬಹಳ ದಿವಸ ಪೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕಂಡ ಹಾಗೆ ಅದು ಅಳಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ Untouchability ಭಾವನೆ ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವಾಗ ಕೋಮುವಾರು ಭಾವನೆಯಿಂದ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಕೋಮಿನವರೂ ಬೇಡ ಎಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಕೋಮಿನವರೂ, ಕೋಮುವಾರು ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಹೇಗೆ ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಮೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಕ ಮಾಡಿರುವ ಕಮಿಷನರವರು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಭಾಗ ಇಂಥ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಉಳಿದ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಭಾಗಗಳು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂದಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಬಹುದು. ಆಗ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಮದರಾಸ್ ಅಧಿಪತ್ಯ ಎರಡು ಭಾಗವಾದಾಗ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲರ ಬೇಕು ಎಂದರೆ ಮದರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲೇ ಉಳಿಯ

ಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಅಂಥ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸಿತು. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣವಾದಾಗ ಅಂತಹ ತೊಡಕುಗಳು ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಎರಡು ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳೂ (Legislatures) ಎರಡು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲಗಳೂ ಒಂದಾಗುತ್ತವೆ. ಅವು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಕಾಲವಿರುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳು ಒಂದಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಉದ್ದೇಶ ಪಟ್ಟರೆ ಆಗ General Election ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಒಂದೇ ಶಾಸನ ಸಭೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿದರೆ ಆಗ ಆ ಶಾಸನ ಸಭೆ ಒಂದೇ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಇರುತ್ತಾರೋ ಅಷ್ಟೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಇದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು, ಬಲವಂತದಿಂದ ಮಾಘಸ್ತಾನ ಮಾಡಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂತಹ ಮಾಘಸ್ತಾನದಿಂದ ಪುಣ್ಯ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬ ಸಂದೇಹವೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಾಘಸ್ತಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಪುಣ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದರೆ ಸಂತೋಷವೇ ಹೊರತು ಕಂಠಿ ಹೊಮ್ಮಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿರುವವರನ್ನು ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. Canvass ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರು ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಫಜರಾಲ ಸಮಿತಿಯವರು ಆ ರೀತಿ ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ, ಆಗಬಹುದು. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಂಗಳೂರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನಿಜವಿದ್ದರೆ ಸಂತೋಷ. ಮದರಾಸ್ ಆಡಳಿತಕ್ಕೂ ಮಂಗಳೂರಿಗೂ ಈಗ ಬಹು ದೂರ. ಹೊಸದಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತ ನಿರ್ಮಾಣವಾದರೆ ಮಂಗಳೂರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಿದರೂ ಸೇರಬಹುದು. ಬಳ್ಳಾರಿ ಬೇರೆ, ಇದು ಬೇರೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮವಾರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ಜನ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ 6-8 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರುವುದೂ ಒಂದು Compact body ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಬ್ಬರು I. G. P., ಇಬ್ಬರು Director of Public Instruction, ಎರಡು ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳು, ಎರಡು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 100 ಜನ ಇದ್ದರೆ ಅದರಷ್ಟು ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗ ಸೇರಿದರೆ 200 ಜನ ಸದಸ್ಯರಿರುತ್ತಾರೆ. ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ, ಅವರಿಗೆ T. A. ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಖರ್ಚು ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ! ಈಗ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ I. G. P.ಗೆ 1,500 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಮದ್ರಾಸ್ I. G. P.ಗೆ 3 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ರೀತಿ Director of Public Instructionಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 6-7 ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದರೆ, ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಯಥಾ ಪ್ರಕಾರ ಅದೇ ರೀತಿ top heavy administration ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ! ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಹೇಳಿದರು "You fellows, you want

to be big men in your little holes" ಎಂದು. ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಜಗಳ ಮಾಡುವುದು, ಅವರವಾದ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಕೋಪ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ನುಡುನಿದ್ದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಸಂತೋಷ ಪಡುವವರು ಒಂದು ಕಡೆ ಇದ್ದರೆ ಅನುತಾಪ ಪಡುವವರು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ Constituent Assembly ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟದೆಯೋ ಅಂದರೆ ಅದೇ ಇದ್ದಂತೆ ಸೌಕರ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ಪ್ರದೇಶ ಸೇರಬೇಕಾದರೆ, ಆಗಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ಸೇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಬಹುದು. ಉಳಿದ ರುವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥಾನವಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಒಂದೆರಡು general elections ವರೆಗೆ ಇವುಗಳ ಅನುಕೂಲ, ಸೌಕರ್ಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅಮೇರಿಕ ಒಂದೇ general election ಮಾಡಿ, ಒಂದು ಆಡಳಿತ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಅವಕಾಶವುಂಟುಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅದನ್ನು ಬಹಳ ವಿವಾದಾಸ್ಪದವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Now, the House will rise for lunch and meet at 3-40 p. m.

The House adjourned for Lunch at Fifteen Minutes past Three of the Clock and re-assembled at Forty five minutes past Three of the Clock.

[Mr. Dy. Speaker in the Chair].

* ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪ (ಪೆರಿಯಾಪಟ್ಟಣ).— ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಡಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎನ್ನು ತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಕರ್ಣಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಸ್ಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ವಿಮರ್ಶೆ ಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1908 ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಜನ, ಪ್ರಭಾವ ಶಾಲೆಗಳಾದ ಜನಯಾವಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯಾವಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು, 1947 ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಢೀಕೃತವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಅದೇ ಜನ 1947 ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದೀಚೆಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿಯೋ ಅಥವಾ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆಯೋ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ; ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಈಗ ಕಾಲವಿಲ್ಲ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಅರ್ಥವಾದಿಂದ ವಿಧಾಯಕವಾಗಿರತಕ್ಕ ಗಡಿಗಳು

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿವೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು ಮೂಲ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ಮತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಗಡಿಗಳು ನಿರ್ಧಾರವಾದುವು. ಕಾಲ, ದೇಶ, ವರ್ತಮಾನ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಅವು ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಗಡಿಯ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ, ಈ ಹೊತ್ತು ನಾವು ಗಡಿ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಬಿಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಅದು ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಇದುವರೆಗೆ ಇದ್ದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ಗಿಲ್ಲ, ಇಂಗ್ಲಿಷರು ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಮೇಲೆ ಗಡಿಯ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತಮಗೆ ಸೂಕ್ತ ತೋರಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಅವರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ, ಅವರ ನೀತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಅವರಿಂದ ಆಧಿಕಾರ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಈ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಎಲ್ಲೆ ಕಟ್ಟುಗಳು ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಇರಬೇಕೆ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊಸಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಟು ಮಾಡಬೇಕೆ ಎಂಬುದು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಭಾರತ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಕೂಡಲೇ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಗಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ನಾನು ಈಗ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 1962 ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷರು ತಮ್ಮ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಂಥವನ್ನು, ಅವು ಭಾರತದ ಹಿತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುತ್ತವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಲು ಬದಲು ಮಾಡಿ, ಯಾವರೀತಿ ಮಾರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದರೆ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದೋ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ಮತ್ತು, ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲವಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಜನಗಳ ಮತ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಹೈದರಾಬಾದು ಭಾರತದೊಳಗೆ ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ಅವಶ್ಯಕವಾದದ್ದರಿಂದ, ಆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ action ಕೈಗೊಂಡು ತನ್ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣವಾಗಲಿ. ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದೆ, ಮುಂದೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧವಿದೆ. ಇದರ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ, ನಾವು ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತಸಾಧನೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ನಾನಾರೀತಿಯ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ತೊಡಗಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರತಿ ದಿವಸವೂ ಆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇವೊತ್ತಿನದಿವಸ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗಬೇಕೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಿನ್ನೆ ಮತ್ತು ಈ ದಿನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಬಹಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮೈಸೂರು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಗಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು, ಅವು ಬಹಳ ಕನಿಷ್ಠ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ,

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.)

ಅವುಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮೈಸೂರಿನ ವರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದರಲ್ಲೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯನವರು, “ಈ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಅಧಾರ ಬೇಡ; ನಾವು Human aspect ನಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕು; ಆ ಜನಗಳು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ; ಕರ್ಣಾಟಕ ಹರಿದು ಹಂಚಿಹೋಗಿದೆ; ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು; ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಕರ್ಣಾಟಕವನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು” ಎಂಬ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಏಕೀಕರಣ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮೇ ಅವರು ಅವರ ಉಜ್ವಲವಾದ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಲ ವಿಷಯಗಳು ಕೆಲವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡರು “ಕರ್ಣಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದು ವಾಸ್ತವ, ಆದರೆ ಈಗ ಬೇಡ; ಮುಂದೇನಾದರೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದರೆ ಆಗಬಹುದು” ಎಂಬ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಅವರು ತೋರಿಸಿದರು. “ಸದಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರನ್ನೂ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಕರ್ಣಾಟಕಮಾಡಿ; ಉಳಿದ ಕನ್ನಡ ಭಾಗಗಳನ್ನೇ ಸೇರಿಸಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಾಡಿ. ಒಂದುವೇಳೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ—ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟು ಆ ಎರಡು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳವರೂ ಒಪ್ಪಿ ಒಬ್ಬರನ್ನೇ ತಮ್ಮ ನಾಯಕರಾಗಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟರೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಡೋಣ” ಎಂದು ಅವರು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ಸಕಾರಣ ವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ಗೋಜಿಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಷ್ಟಗಳು ಎರಡರಲ್ಲೂ ತುಂಬವೆ. ಏಕೀಕರಣವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವರೂ ತಮಗೆ ಯಾವಯಾವ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಬೇಕೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಾದಮಾಡಬಹುದು. ಕೂಡದು ಎನ್ನುವವರೂ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಾದಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಒಂದು ಗಡಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಭಾರತದ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಭಾರತದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವರೀತಿ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಷ್ಟು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿವೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ದನಗಳ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೆಷ್ಟು, ಮನುಷ್ಯರ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೆಷ್ಟು, ರಸ್ತೆಗಳು ಎಷ್ಟಿವೆ, ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಎಷ್ಟಿವೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರೆಯುವುದು ಸರಿಯೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಹೈದರಾಬಾದು ಭಾರತದಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟ police action ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳೆಷ್ಟಿದ್ದವು ಕಾರ್ಲೆಜುಗಳೆಷ್ಟಿದ್ದವು ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವೇ ಬೇರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಹೈದರಾಬಾದು ಭಾರತದಲ್ಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕುನ್ನಿಪ್ಪವೇ ಆಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಉಚ್ಚವೇ ಆಗಿರಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದೇ ಧೈಯದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಇಂದು ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜಶ್ವರ್ಯ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೂರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇದು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಜನಗಳು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿ ಒಂದು ರಾಜ್ಯಭಾರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ, ಆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡಿದವರು ಜನಗಳ ಗತಿಯೇನು ಎಂಬುದೂ ಯೋಚನೆಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಇವರಂತೆಯೇ ತಮಿಳರು, ತೆಲುಗರು, ಕೊಂಕಣರು ತಾವು ತಾವು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕೂ ಅವರಿಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮೂಲಾಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ, ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆಮಾಡೋಣ. ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ವಿಶೇಷ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೂ linguistic minorities ಅಂದರೆ ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಡತಕ್ಕ ಜನರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ ಜನ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮೂಲಾಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟಗಳು ಬಂದೇ ಬರುತ್ತವೆ. ಆರು ಕೋಟಿ 32 ಲಕ್ಷ ಜನರಿರುವ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಭಾಷಾಪಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾಗಿ ರಚಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಪಯೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಗೇ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಕೊಡಗು ಹಾಗೆಯೇ ಇರಬೇಕೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮೇ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ “ನಾವು ಯಾರನ್ನೂ ಬರೋದ್ದೆಂದಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆ?” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆ ಮನಸ್ಸಿ ನಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅದು ಯಾವುದೂ ಆಗದೆ ಮಾತು. ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆ ಅದು wild goose chase ಆಗುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟೆ. ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ 2½ ಲಕ್ಷ ಜನ ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಯಳಂದೂರಿಗೆ ಸೇರಿದವರಿದ್ದಾರೆ. ನಾಳೆ ಆ ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಜನವೇ ತಾವೇ ಒಂದು ಶಾಸನ ಸಭೆ, ಒಬ್ಬ ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರು, ಒಬ್ಬ ಚೀಫ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಇದೇರಾ ಮಕ್ಕಳು ಆಟವಾಡುವಾಗ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ 50 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲಕೊಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಕೊಡಗು ಹೀಗೆಯೇ ಇರಲೇ ಅಥವಾ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗಬೇಕೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು ಹೀಗೆಯೇ ಇರಲೆಂದೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ !

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಅದೇ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ತಾವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರುತ್ತೇವೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಅದು ಎಂದೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆ ಹರಿಸುವಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಅವರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ನಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟರೆ, ನಾನು ಮೊದಲೇ

ಹೇಳಿದಂತೆ, wild goose chase ಆಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ 562 ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಪುನಃ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರುಗಳನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿನ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳ ವರನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದಿದ್ದರೆ ಆಗ Steel man of India ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದಿವಂಗತ ವಲ್ಲಭಾಯ್ ಪಟೇಲರವರು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಈಗಿನ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತೆ? ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಮಹತ್ವವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾವೇ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ದೇಶದ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಸಾಧನೆ ಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರು ಇಷ್ಟ ಪಡಲಿ ಇಷ್ಟ ಪಡದಿರಲಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು Road Roll ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ದಿಲ್ಲ.

4 P.M.

ಮುಖಂಡರಾದಂಥವರಿಗೆ, ದೇಶದ ಜನಗಳ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನಗಳಿಗೆ, ದೇಶದ ರೂಪ-ರೇಖೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಇದರ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ದೇಶಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮುಂದೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂದು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡಲಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗಲ್ಲಾ ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂತಲೇ ತಮ್ಮಂಥ ನೂರಾರು ಜನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಜನಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ತಾವು ಈ ದಿವಸ ಆ ಜನರಲ್ಲಾ ನಮಗೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇನು ಒಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಲಿಲ್ಲ—ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇನೂ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಜನಾವಣೆ ಹೊಂದಿ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದೊಂದ ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಆ ಚುನಾವಣೆ ಘೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಓದಿ ನೋಡಿ; ಅದರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

“A demand for redistribution of Provinces on the linguistic basis has been persistently made in the South and West of India. The Congress expressed itself in favour of linguistic provinces many years ago. A decision on this question ultimately depends upon the wishes of the people concerned. While linguistic provinces have undoubtedly a certain cultural and other importance, there are other factors also—such as economic, administrative and financial, which have to be taken into consideration. Where such a demand represents the agreed views of the

L.A.

people concerned, the necessary steps prescribed by the Constitution including the appointment of a Boundary Commission should be taken.”

ಹೀಗೆ ಆ ಚುನಾವಣಾ ಘೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ವಾರು ಅಧಾರವನ್ನೂ ಸಹ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಜನರು ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಒಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈದಿವಸ ದೇಶದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುವಂಥ ಜನರು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಹೊಂದಾವಣಿಕೆಯಿಂದ ಬಾಳಬೇಕೆಂದು ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ನೂತ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲೇಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಯಾರು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ಯಾರು ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೋ ಅಂಥವರೇ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಅನುಭವಿಗಳು ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರೂ ನಾವು ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಯಾವರೀತಿ ಇರಬೇಕು, ಈ ದೇಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಯಾವ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮಾಡಬಹುದು, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯನ್ನಾಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಹೊರತು ಇಂಥ ಮಹತ್ವವಾದಂಥ ವಿಷಯವನ್ನು ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಕೇವಲ ಗೌರವ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳಿಗಾಗಿ ಖಂಡಿತ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದೇ ನನ್ನ ವಾದ. ನಾನು ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಗುರಿಯೆಲ್ಲಾ ಈ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಆ ಭಾಷೆ ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದೂ ಕೂಡ ಅಡಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅಧಿಕಾರ, ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ದೇಶದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಮೂರು ಸಂಪತ್ತುಗಳೂ ಇಡೀ ಸಮಗ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸರಿಸಮಾನವಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಬೇಕು. ಇವುಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗೂ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಯಾರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಾರದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಡಳಿತಾನುಕೂಲದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಆಡಳಿತಾನುಕೂಲವೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿರತಕ್ಕದ್ದು ಈ ಭಾಷೆಯೊಂದೇ ಏನು? ಇದೊಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಸೇರಿರುತ್ತವೆ. ಈ ನಾನಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವೀಗ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಈ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೇಗಿರಬೇಕು ಅಥವಾ ಈ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಮುಂದೆಯೂ ಹೀಗೆ ಇರಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಇದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವೀಗ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಆ ಜಿ. ಎ. ಪಿ. ವರದಿ ಮತ್ತು ಧಾರ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವಂಥ ಹಿಂದಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಘೋಷಣೆಗೂ ಮತ್ತು ಈಗಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಘೋಷಣೆಗೂ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.)

ಣಿಗೊ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ರಾಜ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಭಾಷಾಪಾರು ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪರ್ವತಗಳನ್ನೇಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಮತ್ತು ಅಖಿಲಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿರುತ್ತವೆ. ಆ ರೀತಿ ಇದ್ದಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಈಗ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಹೀಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಸೂಕ್ತವೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಗ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೂಕ್ತವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿರತಕ್ಕವರು ಇವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಕಷ್ಟಪರಪರಗಳು ಬರುತ್ತವೆಂತಲೋ ಏನೋ ಒಂದೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಈ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಕೆಲವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಏನೇನೋ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹಿಂದೆ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದ್ದಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಕೊಂಡ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಈಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾರು ಅಧಿಕಾರಾರೋಧರಾದಂಥ ಜನಗಳಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಆಗಲೇ ಕೂಡದೆಂದು ಹೇಳುವುದೇ ಹಾಸ್ಯ. ಆ ರೀತಿ ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದೇನೂ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಮುಂದಾ ರೋಚನೆಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಹೀಗೆಯೇ ಇದ್ದರೆ ಇದು ಮುಂದೆಯೂ ನಮಗೇ ಸಿಕ್ಕಬಹುದು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಾಗೆ ಅವರು ಹೇಳ ಬಹುದು. ಇಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಉದಾಹರಣೆಯೆಂದರೆ ಈ ಕೊಡಗು ದೇಶವೊಂದೇ ಸಾಕು. ಆ ಕೊಡಗು ದೇಶದ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲೇ ಹಿಂದೆ ಆ ದೇಶಗಳ ವಿಲೀನೀಕರಣಕ್ಕೆ ಅವರು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ ತಿರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಈಗಲೂ ಇದಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರು ಅದೇಶವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸಲು ಒಪ್ಪುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಆ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಳದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಹಿತಕ್ಕಿಂತಲೂ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹಿತಸಾಧನೆಯೇ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದೆಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮನಗಾಣ ಬೇಕಾದದ್ದು ದೇಶದ ಹಿತ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದದ್ದೇ ಹೊರತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರ ಹಿತಸಾಧನೆ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ದೇಶಗಳು ಪರ್ವತಗಳನ್ನೇ ಆಗುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಹಿತವನ್ನು ನಾವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಂದ ಮುಂದೆ ನಮಗೇನು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮ ಜನಗಳೇನು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಎನ್ನು ತಕ್ಕಂಥ ಸಂಕುಚಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ ಇದು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾವೀದಿವನ ಇಡಿಸಿ ನಮಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ 36 ಕೋಟಿ ಜನರ ಸುಖ-ಸಂಪತ್ತುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿರುತ್ತೆಂಬುದಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ. ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಆಸತೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಮೆಯಿದೆ; ರಸ್ತೆಗಳು ಕಡಮೆ ಇವೆ; ಸೌಕರ್ಯ ಸಾಲದು; ಇತರ

ಸಂಪತ್ತುಗಳೂ ಕಡಿಮೆಯಿವೆ; ಕನ್ನಡ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಒಂದಾಗಬೇಕೆಂದರೆ 13 ಕೋಟಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ; ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಈ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದರೆ ನಾವು ಖಂಡಿತ ಈ ಭಾರತದ ಹಿತಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಗೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಆ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಇದೇನು ಆ ಬರಿಸ್ತಾ, ಬಹಾರ್ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶಗಳ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನಾರರು ಆ ಜಮೀನಾರಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ವಿತರಣೆ ಹೂಡಿದ್ದರೋ ಆ ಸನ್ನಿವೇಶವೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಉದ್ಭವಿಸಿತೇನೋ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಸನ್ನಿವೇಶ ನನ್ನ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಇನಾಂದಾರರಿಂದ ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆನೋ ಎಂದು ನನಗೆ ಆ ವಿಷಯ ಕೂಡಲೇ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಕೆಲವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ “ವಾದವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಮ್ಮಿ; ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಎಂದು ಚಿಕ್ಕಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾವು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ; ಆದಕಾರಣ ಈ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಯಾರೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಕೂಡದು” ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ವಾದವನ್ನು ಒಂದು ದೇಶ ಪ್ರೇಮದಿಂದಲೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ನಾನು ಪುರಸ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅಂಥ ಅವರ ಆ ಒಂದು ದೇಶ ಪ್ರೇಮವೇನಿ ದೆಯೋ ಅದು ಕೆಲವು ಈ ಮೈಸೂರು ಒಂದಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಸಾಲದು. ಆ ಪ್ರೇಮ ಇಡೀ ಭರತಖಂಡಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದರೇನೇ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾನವತ್ವ ಇದೆ; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಒಂದು ವಿಶಾಲಭಾವನೆಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮಾಡದೆ, ಹಿಂದುಳಿದಿರತಕ್ಕಂಥ ಭಾಗಗಳೆಲ್ಲಾ ಅವು ಹಾಗೆಯೇ ಇರಲಿ, ನಾವು ಮಾತ್ರ ಹೀಗೆಯೇ ಇರೋಣ; ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಯಾರೂ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರಲೇಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ವಾದ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದು ಹಾಗೇ ಇರಲಿ-ಇದು ಹೀಗೆಯೇ ಇರಲಿ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಡೀ ಭಾರತ ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಬಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿಸಿರುವಾಗ ನಾವು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಎಲ್ಲ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ; ಈ ದಿವಸ ಆ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ಈ ಎರಡು ದೇಶಗಳಿಂದಲೂ ಇಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅವರು ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾಗಿರಲಿ, ಅವರು ಅಷ್ಟೇ ಘಟ್ಟಗರಾಗಿರಲಿ, ಅವರು ಆ 500 ಜನರ ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬಲ್ಲರು; ಅವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಟಿ. ಎ. ಮತ್ತು ಡಿ. ಎ. ಗಳು ವ್ಯಥಾ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಹೊರತು ಅದರಿಂದೇನೂ ಸಾರ್ಥಕವಲ್ಲ. ನಾನೂ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಎನ್ನುವವರಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ದೊಡ್ಡ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಅಂಥ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಾದ್ಯ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಪದ್ಧತಿಯು ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟೂ ಅನುಕೂಲ. ಕೆಲಸ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ 13 ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಆ

500 ಜನ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾಗಿರುವಾಗ ಇವರೇನುಮಾಮವದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ? ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದಂಥ ಕೆಲಸ, ನಮ್ಮ ಜನರು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ ಸುಮಾರು 84 ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 48 ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಬಿಹಾರಿನಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳೂ ಒಂದಾಗಿ ಎಂಥ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದರೂ ಇವು ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಡಿಕ್ಟೇಟ್ ಮಾಡುವಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ದಿವಸ ಉತ್ತರ ಭಾರತಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಕ್ಕೂ ಈ ಒಂದು ಸಾಲುಭೃದ್ಧಿ ಧಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ ಯೆಂದು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಧಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬುದೇ ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದರ ನಿವಾರಣೆಗೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ನಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುತ್ತೀರೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮೇಶ್ವರವರು ನಿನ್ನೆಯದಿವಸ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿಗಿಂತಲೂ ಪ್ರಜಾ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೂ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಆಗಲಿ ಇದು ಭಾಷಾ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಗಬೇಕೆಂಬುದೂ ಸಹ ಒಂದು ಮೂಲಾಧಾರವಾದಂಥ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ತೆಲುಗರು ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇಕೆ ಬೇರೆಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬಾರದೆಂಬ ಒಂದು ಕೊಂಕನು ಯಾರೂ ತೆಗೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅವರೂ ಮತ್ತು ನಾವೂ ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಬಾಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಮಧ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲೇನೂ ಬಂದಂಥವರಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಅವರು ಬೇರೆ ಹೋದರೆ ನಮಗೆ ಅವರು ಬಹಳ ಅಹಿತವನ್ನು ಒಗೆದಂತೆ ಆಗುವುದು. ಅವರೂ ನಾವೂ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳು ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ದೇಶಭಾಷೆ ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ದಿವಸವೂ ಸಹ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳೆಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ನಾವೇನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಜನರು ಕುಳಿತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಎದ್ದು ಯಾವಾಗಲೋ ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ನನಗೆ ಒಂದು ಅನುಭವ ಬೃಹತ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಪ್ರಥಮತಃ A.I.C.C. ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಹೋದಾಗ, ಅಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದಂತಹ ಮಹಾ ಜನಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಪುರುಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಾನೂ ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ರಾಜಂಥ ಶ್ರೀ ಕವಿರಾಜ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರೂ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡು ಹೀಗೂ ಹಾಗೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಇದ್ದೆನು.

ಆದರೆ ಏನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಆಗ ಉಂಟಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಭಾರತಾದ್ಯಂತ ಹಿಂದಿ ಅವಶ್ಯಕ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಧೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ. ಆದಳೆವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಆದಳೆ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಬಾಷೆ ಬಹು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಸ್ತು ಎನ್ನುವುದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾದುದು ಎಂದಾಕ್ಷಣ ಭಾಷೆಯ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಸರ್ವವನ್ನೂ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಮುಖಂಡರು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತಿಯವರು ರಿಪ್ರೆಸೆಂಟೇಟಿವ್‌ಗಳಾದ J.V.P. ಕಮಿಟಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ, ಆ ಕಮಿಟಿಯವರು ರಿಪ್ರೆಸೆಂಟೇಟಿವ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. J.V.P. ಕಮಿಟಿಯವರು ರಿಪ್ರೆಸೆಂಟೇಟಿವ್ ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಆಮೇಲೆ ನಾನರ್‌ನಗರದ ತೀರ್ಮಾನದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದರು. ನಾನರ್‌ನಗರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ತೀರ್ಮಾನ. ಹಿಂದೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಮಾಡಿದ ತೀರ್ಮಾನ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡ ಅರಿತು ಮಾಡಿದ್ದು. ಇದನ್ನು 1953ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರು. In January 1953, at its Hyderabad Annual Session, the Congress adopted a resolution to the effect that apart from Andhra, no linguistic State should be formed for the time being, while reaffirming the Congress stand in favour of the linguistic States, the resolution said that the question of forming other States must be shelved for some time. ಇದರ ಉದ್ದೇಶವೇನು? ಎಂದರೆ, ಆಂಧ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಭಾಷೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುವುದೂ ಅನಗತ್ಯ ಎಂಬುದು. ಕಾರಣ ದೇಶಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡದೆ overnight decision ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಭಾರತಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಲ್ಲ ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಏನಾಯಿತು ಎಂದರೆ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ, ಸರಿಯೋ ತಪ್ಪೋ, ಭಾಷಾ ವಾರು ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅದರಮೇಲೆ ವ್ಯಾಮೋಹ ಇರುವ ಜನರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮೂಲೆಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂತಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ತೆಲುಗರು ವಿಶಾಲವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕರ್ಣಾಟಕ ನಾಳೆಯೇ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯನಾಯಕರು ಸತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಮರಣಾಂತ ಉಪಪಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಳೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ರಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿದನೇ ಹೊರತು ಅದು ನನ್ನ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲ. ಅದು ಏನೇ ಇರಲಿ ಜನ ಪ್ರಾಣಬಿಡುತ್ತಾರೆಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸೂರಾರಾಜನ ಪ್ರಾಣಬಿಡ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.)

ಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇಪ್ಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅನೇಕರ ಪ್ರಾಣಬಿಡುತ್ತಾರೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭೀಮಪ್ಪ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದರು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹಾಗೆ ಯಾರು ಹೇಳಿದರು? Vehemence ಏತಕ್ಕೆ!

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅಮರಣಾಂತ ಉಪವಾಸಮಾಡುತ್ತಾರಂತೆ. ಅದು ಏನೇ ಆಗಲಿ, ಭಾರತಸರ್ಕಾರ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ನೀತಿ ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದನೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ಇತರ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು, ಕನ್ನಡಿ ಗರು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಮೇಲೆ ಎದ್ದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಮನಗಂಡು ನಾನಾಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಆ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದರೇ ಏನಾ ಅನ್ಯಥಾ ಅಲ್ಲ. ಕೆಲವುಕಾಲ ಭಾಷಾವಾರು ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಎಂಬುದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಿವೇಕಯುತವಾದ ತೀರ್ಮಾನ. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅದು ಕೇವಲ ಅಂಧಪ್ರಾಂತ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ. ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಯಾವಯಾವ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಪುನರ್ ವಿಂಗಡನೆ ಮಾಡಿದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಿತಸಾಧನೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಇಪ್ಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಭಾರತಸರ್ಕಾರದವರು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪುನರ್ವಿಂಗಡನಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿ, ಆ ಸಮಿತಿಯು ಈಗ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮೂರೆಯೊಂದರಷ್ಟು ಜನಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಯಾವರೀತಿ ಪುನರ್ ವಿಂಗಡನೆ ಮಾಡಿದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಿತಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡಲಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮೈಸೂರಿನ ಜನ ಇದುವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನೂ ಈ ಸಭೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಾನಾಗಲಿ ಮಾನ್ಯಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಲಿ ಈ ಮಹತ್ತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರಿಪ್ರೆಸೆಂಟೇಟಿವ್ ಕಂಡಂಥ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ನಾನಂತೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಅಪ್ರಕೃತ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ; ಏತಕ್ಕಂದರೆ ಯಾವಯಾವ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಇತ್ತು, ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸ್ಕೂಲಗಳಿದ್ದುವು, ಎಷ್ಟು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿದ್ದುವು ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳನ್ನು academic interest ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಒದಬಹುದು. ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಆಧಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾನು ಈ ನನ್ನ ವಾದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಸತ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳು ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪುನರ್ವಿಂಗಡನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಸಾಧನವಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇರುವುದು. ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೃಹತ್ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹುವುಧಿಲ್ಲ. It is a flight

between the haves and have-nots. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಜಮೀನ್ದಾರರು ಇನಾಮನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಆರೋಪಿಸಿ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಕೊಡಕೂಡದು ಎಂಬ tenantsಗಳ ವಾದಕ್ಕೆ ಇಳಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬೃಹತ್ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ನಮಗೆ ಮುಖಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಬಾರದು ಎಂದು ನನ್ನ ವಾದ. “ನಾವು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದೇವೆ, ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರ ಚಿಕ್ಕದು, ರಸ್ತೆಗಳು ಸಣ್ಣವು, ದುಡ್ಡು ಸಾಕು, ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿದ್ದೇವೆ, ಎಂದು ಕೊಡಗಿ ನಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೂಡಗು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಸರಿಯೆಂದು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ವಾದ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಳೆ 2 ಲಕ್ಷ, 3 ಲಕ್ಷ, 5 ಲಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆಗಳಿರುವ 10 (10) ಸ್ಟೇಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಒಂದು ರಾಜ್ಯಭಾರ, ಒಂದು ಶಾಸನ ಸಭೆ ಇರಬೇಕು, ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇರುವ ಜನರು ಅದು ಸರಿಯೆಂದು ಹೇಳುವಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇಂತಹ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ರದ್ದಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದ್ದ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೂ ಕೂಡ ಸಣ್ಣದು ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದು ನ್ಯಾಯವೆಂದು ಒಪ್ಪಿದ ಮೇಲೆ, viable State ಹೀಗಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದೇ ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಕೆಲವರು 1 ಕೋಟಿ ಜನರಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಆಗ ಅದು ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶವಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು 1½ ಕೋಟಿ ಜನರಿದ್ದರೆ ಸಾಕು ಎಂದೂ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು 2 ಕೋಟಿ, 3-4 ಕೋಟಿ ಇರಬಹುದು ಎಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮಾತು.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕರಿಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಊಹೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆಯಿರಿ. ಆದರೆ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. 1949ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರೂರಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದಿವಾಕರ್‌ರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪುನರ್ವಿಂಗಡನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಈಚೆಗೆ ನಾನು ಬೇರೆ ಯಾವ ಭಾಷಣವನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ಏನು ಹೇಳಿದೆನೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ತಮಗೆ ಇನ್ನಾವ ಅನುಮಾನಕ್ಕೂ ಎಡೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಪ್ರೀತ್ಯ ಆಗಿದೆ. ನನ್ನ ಭಾಷಣದ ಪುಸ್ತಕ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ತಾವು ನೋಡಬಹುದು. ಆದರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದೆನೆಂದರೆ, “ಅನಂತ ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳು ದೇಶದಮುಂದೆ ಇರುವಾಗ, ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಅಂದರೆ ಆಹಾರ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಲಂಚಕೋರತನ ಮುಂತಾದ ಬೃಹತ್ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ದೇಶವನ್ನು ಆವರಿಸಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆ, ತಕ್ಷಣ ಜರೂರಾಗಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ನೀತಿ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಮಸ್ಯೆ, ಭಾಷಾಭಾವ ಪ್ರಾಂತ

ರಚನಾ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದು. ಅದನ್ನು ಈಗ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹ ನಾವೂ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದಿರಬಹುದು, ಕಟ್ಟದ್ದು ಇರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಖಶಾಂತಿ ನೆಲಸಬೇಕು. ಲಂಚಕೋರತನ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಕು. ಆಹಾರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೋಗಬೇಕು. ಶಾಂತಿಪಾತಾ ವರಣದಲ್ಲಿ ಕರೆತು ದೇಶವನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಪುನರ್ವಿಂಗಡನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬೃಹತ್ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸೋಣ" ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಹೇಗೆ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತರಚನೆ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಪುಸ್ತಕವಾಡಿ "ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಸೇವೆಮಾಡಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹಚ್ಚಿಸಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೋಡಿರಿಸಿ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆ ದಿವಸ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೋ, ಅದನ್ನು ತಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಇವೊತ್ತೂ ಕೂಡ ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದೆ. ಪ್ರಾಂತಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡನೆ ಕೇವಲ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೋಸ್ಕರ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಮೋಹಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ, ಸಮಾನವಾದ ಹಂಚಿಕೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು, ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಜಾನುಕೂಲ ಚಿಂತಾಗ್ರಾಹೀಕು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಿಮಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು, ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ನಾನು ಏನು ಹೇಳಲಿ?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—At least, in order to minimise the time, it is better that you do not repeat the arguments advanced by other Hon'ble Members.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—But I do not want them to misunderstand me.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—You can straightaway come to the point.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—But if any doubt arises—in that case I will not be clearing the same. I wish to clear their doubt. ಒಂದು ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಪ್ಪೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂಲಕಿಂದ ಆ ಮೂಲಕಿಗೆ ಅದು ನೆಗೆದು ರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಇಷ್ಟೆ; ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲಾ ಇಷ್ಟೇ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆ ಕಪ್ಪೆಯಂತೆ ನಾವು ಆಗಬಾರದು. ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವೆಲ್ಲಾ ಕೊಂಡು ಈ ಎಲ್ಲೆ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಮೈಸೂರಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅಥವಾ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಕೊಡಗನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದಾದರೆ ಆಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಹಳ ಸಂಕುಚಿತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾರತಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ಸಕಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕೇ ಎನಿಸಿ ಮೈಸೂರನ್ನು ಮಾತ್ರ

ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವೇ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ, ನಮ್ಮ ಗಡಿ ಇಷ್ಟೇ ಇರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಮೈಸೂರಿನವರನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥಭಾವಾನಿಗಳೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ Fact Finding Committeeಯವರ ವರದಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದರ ಬದಲು, ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು.

ಅಲ್ಲದೆ, ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಜನತೆಗೂ ಆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ತಾವೇ ಊಹೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಮೂಲನೆಯ ಅರ್ಚಕರನ್ನೆ ಏನಿದೆಯೆಂದರೆ, ಯಾವ ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೋ ಅಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅಷ್ಟೆ. ಮೈಸೂರಿನ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ನೋಡಿರುವಂತೆ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಭಾರತಾದ್ಯಕ್ಷರ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕೆಂದ ಹೇಳಿದೆ. ಅಂದರೆನರ್ಥ? ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವಾಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿನ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತವನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರಿತು, ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಾವು ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತಸಾಧನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಾವೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ನಿರ್ಮಾಪಕರ ಮನೋಧೋರಣೆಯೇನಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ನಾವೆಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂದು ನಾವು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತಸಾಧನೆಗಾಗಿ ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಪುರೈಭಾವಿಯಾಗಿ ಊಹಿಸಬಹುದು. ಕೇವಲ ಮೈಸೂರು, ಮಂಗಳೂರು, ಕೊಡಗು ಇವುಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವು ಹೇಳಿದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ (ಆರಕಲಗೂಡು).—ಅವರೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I thank you very much; you have reminded me. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಒಂದು ಕೋಟಿಗೆ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನೇ ಎಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕು. ಆಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆರು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಪರಿಣತರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

ಅರು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ, ಅದರ ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ದೇಶವು ತನ್ನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅದರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಂದು ಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಸರಿಯೇ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಸರಿಯೇ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಬೇಕೇ ಹೊರತು ಇಲ್ಲ ನಾವು ಹೇಳುವುದಲ್ಲ.

SRI G. A. THIMMAPPA GOWDA—I congratulate you for the amount of love you have for the country, but only I want you to see that all the interests are safeguarded all over the country.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಇದು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಸಂಸಭೆಗಳು ಹೀಗಿರುವಾಗ ಭಾಷಾವಾರು ವ್ಯಾಪಾರ ಹದ ಮೇಲೆ ಹೋಗತಕ್ಕವರಿಗೆ ನಾನು ವಿನಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ಅಂಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಮೆ ಮಾಡಲಿ. ಭಾಷಾವಾರು ವ್ಯಾಪಾರ ಹದ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ದೇಶ ಅಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. The approach to this problem is not to divide the country on the basis of language and language alone, and it is not going to be possible also, and it is beset with great difficulties. ಇದರಿಂದೇನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ, ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಯೊಡತಕ್ಕ ಜನರನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಬಿ. ವಿ. ನಾರಾಯಣರವರವರು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರು. ನಾವರಾ ಎಲ್ಲ ಹೋಗುವುದು? ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಮೈಸೂರು ದೇಶ ದಲ್ಲಿದ್ದು ಈಗ ನಾವು ರಾಜ್ಯವಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕೆಂಬುದು ಇದರ ಅರ್ಥವೇ? ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದರಿಂದ ಅವರುಗಳ ಹಿತವನ್ನು ನಾವು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ. ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಾಧಾರವನ್ನು ಕೊಂಡು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೂ ಅಪನಂಬಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾಳೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ತಮಿಳರು ತೆಲುಗರ ಗತಿಯೇನಾಗುತ್ತದೋ ಎಂದು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಳವಳವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರು ಯಾವ ಆಧಾರಮೇಲೆಯೇ ಮಾಡಲಿ ಅವರಿಗೂ ಕ್ಷಮೆಯಿರುವಂತೆ ಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಕೆಯಿರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೇ ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಅಪನಂಬಿಕೆಯುಂಟು ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದವರು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ “ನಾವು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕು, ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯವೇನು ಮಾಡಬೇಕು” ಎಂದು ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಂದ ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಡಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರಿನವರ ಮೇಲೆ ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದಾಕ್ಷಣ ಅವರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಅಸಾಧಾರಣ ಕಿರುಕುಳವಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ.

4-30 P. M.

ಇದೇನೂ ಅಂಥ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ರೀತಿ ಎಲ್ಲವೂ ದೂರವಾದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಾರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ಅಂದರೆ ದೇಶವು ಮತ್ತು ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಿರೋಧಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತರತಕ್ಕಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಹೊತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಇದನ್ನು ಇಡೀ ಭಾರತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗಮನಿಸಿ ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಅವರ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಯಾರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗೆ ಬಿದ್ದಿವೆಯೋ ಅಂಥವರು ಅಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಜನತೆ ಅವರಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು ಹೇಳಿದಂಥ ವಾದವನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಈ ದಿವಸ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅವರ ವಾದವನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಇರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಆ ಹಿಂದಿನ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸರ್ಕಾರವಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಅಡಳಿತ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಂಥ ಆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವೇನಿರುವೆಯೋ ಅದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಹಿಂದುಳಿದಿರುವೆಯೋ ಅಥವಾ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ್ದೀರೋ ಅಂಥ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗವನ್ನೂ ಅವರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತಂದೇ ತರುತ್ತಾರೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಅಂಥ ಯಾವ ಅನುಮಾನಕ್ಕೂ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ನಾನು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನರು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಆಧಾರ ಅಂದರೆ ಅವರು ಈ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಾಧಾರವೇನೇ ಸೇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಮಗ್ಗ ಭಾಗಗಳೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದುಳಿದಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಂದವಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಜನರಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗುವುದಾದರೆ ಇದನ್ನು ಬೇಡ ಎಂದು ನಾವೇಕೆ ಹೇಳಬೇಕು? ಈ ಉದ್ದೇಶದ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು ಈ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ವಿಸ್ತಾರವಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಇರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕೋಟಿ ಜನರು ಬಂದು ಸೇರಿದಂತಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಹುಟ್ಟಿಸತಕ್ಕಂಥ ಮತ್ತು ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರೋಧ ಹುಟ್ಟಿಸತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾದ ತರುವಾಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಏನು ಎರಡು ಕೋಟಿ ಇರಬೇಕು, ಮೂರು ಕೋಟಿಯಿರಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕೋಟಿಯಿರಬೇಕೇ ಎನ್ನುತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದಲ್ಲ. ಇದು ನಮಗ್ಗ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಸಮಿತಿ ಯಾವುದಿರುವೆಯೋ ಈ ಪಟ್ಟಾಲ ಸಮಿತಿಯವರು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡು

ತ್ತಾರೋ ಇದು ಆ ರೀತಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಆ ಸಮಿತಿ ಯವರು ಈಗಾಗಲೇ ದೇಶಾದ್ಯಂತವೂ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕ್ಷೋಡೀಕರಿಸಿ ಈ ದೇಶಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಏನು ಒಂದು ಕೋಟಿಯಿರಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಎರಡು ಕೋಟಿಯಿರಬೇಕೇ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲು ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಆ ಸಮಿತಿಯವರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನಂತೆಯಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿವಸ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಈ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 2 ಕೋಟಿಗಿಂತಲೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬಾರದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡರೂ ನಾವು ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಮೂರುಕೋಟಿ ಇರಲೇ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ, ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಎರೋಡಿಗಳಿಗೆ ಎಡೆಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ರಥಾ ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri A. V. NARASIMHA REDDY.— On a point of information. I want to know whether discussion on the Report of the Fact-Finding Committee would be extended by another day or two.

MR. DEPUTY SPEAKER.—I think it has already been understood that this discussion would continue after the official business is over.

Sri K. HANUMANTHAIYA.— I have already stated this morning that as per the programme, Government Business must be gone through. After the conclusion of the Government Business, I have no objection if the House wants to sit longer for this purpose.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Does it mean that we would be sitting on the 25th and 26th as well?

Sri K. HANUMANTHAIYA.—So far as this discussion is concerned, there is no time limit. We can sit even for a month.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಚಿಕ್ಕಲಿಂಗಯ್ಯ (ಮಳವಳ್ಳಿ.—ಅನು ಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಒಂದೆರಡು ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಯಾವ ಒಂದು ವಿಷಯವು ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿಯೂ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದೆಯೋ ಅಂಥ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ವೇದ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಏಥೆವಿಧವಾದಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಈಗ ಹೊರಬಿದ್ದಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಅನುಮಾನಾನುಸರದಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟವಾದದಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನಿರುತ್ತೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ನಾನು ಎರಡು ಮಾತನಾಡಲು ಇಷ್ಟವುಳ್ಳವನಾಗಿ ದ್ದೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ರಾಜಪ್ರಮುಖರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸಹ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರೂ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ

ದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಯುಕ್ತವಾದುದೆಂದು ಅವರು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಮಸ್ಯೆ ಬರಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಒಂದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಬರಿ ಆ ಒಂದು ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯವೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಾವಣೆಕೆಯಾಗತಕ್ಕಂಥ ಮಾರ್ಗವಿರುವುದೆಯೋ ಅದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಯುಕ್ತವಾದದ್ದು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಮೇಲೆ ಈ ಹೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಸೇತುಹಿಮಾಚಲದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ ವರೆಗೂ ಒಂದೇ ಒಂದು ರಾಜ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾದ ಮಾತಲ್ಲ. ಕಳೆದ 60 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮಹಾನಾಯಕರುಗಳು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ರಕ್ತಪಾತಕ್ಕೆ ಎಡೆಗೊಡದೆ ಈ ದೇಶವನ್ನು ನಮಗೆ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಅನೇಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭ ಎಂದು ತಾವೇನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರೋ ಅದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾದ ಮಾತಲ್ಲ. ತಾವು ಹಿಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಓದಿ ನೋಡಿದರೆ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜಮಹಾರಾಜರುಗಳು ಮತ್ತು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದಂಥವರು ಒಂದು ಅಂಗುಲ ಭೂಮಿಯ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಂಥಂಥ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ರಕ್ತಪಾತಗಳಂಟಾಗಿರುತ್ತವೆ, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಮನಗಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾವು ಏನೋ ಈ ದಿವಸ ಇಂಥ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದೇಶವನ್ನು ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಒಂದು ಭಾವನೆಯಿಂದ ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಲಘುವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಗಳಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ನನಗೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಯಾರೂ ಅಷ್ಟು ಲಘುವಾಗಿ ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರವಲ್ಲ ಇದು ಎಂದು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹ್ರೂ ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಅವರು ಇದೊಂದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ರಾಜತೆ ದಲ್ಲದಂಥ ದೇಶಗಳೇನು ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹೋಗಿರುತ್ತವೆಯೋ ಅಂಥ ಒಂದು ದುರ್ಘಟನೆಗೆ ಈ ದಿವಸ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಕೊಡದೆಂದು ಈಗ ಅವರು ಈ ದೇಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಸೌಕರ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪುನರ್ರಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಉಚಿತವಾದುದೆಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಅವರೇ ದಿವಸ ಈ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಣಾಳು ಉಳ್ಳದ್ದೆಂದು ಭಾವಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಡುವುದಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅವರು ಆ ಹೆಜ್ಜೆವರೆ ಸಮಿತಿಯನ್ನೂ ಸಹ ನೇಮಕಮಾಡಿ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಚಿಕ್ಕಲಿಂಗಯ್ಯ)

ದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈ ದಿವಸ ಈ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಷಾಪಾರು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನಾಗಿ ಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆ ದೊಡ್ಡ ಸ್ಪರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗವೆಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಈ ಎರಡು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನೊಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಈ ಭಾಷಾಪಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಕೂಗು ಭಾರತದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಎದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಈ ದಿವಸ ಆ ಹೈಪರ್ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮೇಶ್ವರರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಆ ಇಡೀ ಭಾರತದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಕೂಡ ಒಂದಾಗಿರಬಹುದು. ಈ ದೇಶಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯನ್ನು ಯಾರೇ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರೂ ಕೊನೆಗೆ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈ ದೇಶಗಳ ಗಡಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರ ಕಟ್ಟಿಕಡೆಗೆ ಆ ಬೌಂಡರಿ ಕಮಿಷನ್ ನವರ ಕೈಲಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ತಾಳತಕ್ಕಂಥ ಫೋರಣ್ ಏನು ಇದೆ, ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಏನು ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ಮಹನೀಯರು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಒಂದು vested interest ನಿಂದ ಒಂದು ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪಡೆ ಪಡೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈಗ ಒಂದು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೊಂದು ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿ ಮೋಸಮಾಡಿ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನವರು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಸೇರುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರುವುದರಿಂದ ನಾವೇನೋ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆ ಭಾವನೆ ದೇಶದ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ಹಿಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿತ್ತು, ದೇಶದ ಬೌಂಡರಿಯನ್ನು fix ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನ್ ಮೊದಲು ಗೊಂಡು ರಾಜರುಗಳು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಶವನ್ನು ಭಾಗ ಮಾಡುವಾಗ ಅದನ್ನು ಒಂದು patriotic spirit ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಯಾವ ತರಹ ಭಾವನೆಯೂ ಕೂಡ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮೈಸೂರು ಮೈಸೂರಾಗಿ ಇರಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶಾಲವಾಗಬೇಕೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಒಂದರಡು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ಮೈಸೂರಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ತತ್ವವನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಭರತಖಂಡದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೂ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೂ ಕೂಡ ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ Inter-relation ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಕಲಿಯವರು ವಾಸ ಮಾಡು

ತ್ತಾರೆ. ಹೆಕಲಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನವರು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹವಾಗುಣ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯೆಂದು ಈಗ ವಿಧಾನ ಸೌಧ ಕಟ್ಟಡ ಪೂರ್ಣ ಆದಮೇಲೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸಭೆಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಕ್ರಾಫರ್ಡ್ ಹಾಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಮಹಮ್ಮದ್ ಇಮಾಂ.—ವಿಧಾನ ಸೌಧ ಅಖಂಡ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಟ್ಟಿಸಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಚಿಕ್ಕಲಿಂಗಯ್ಯ.—ನಾನು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದೆ. ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಿಧಾನ ಸೌಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಾಳೆ ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಇಂಡಿಯಾದ ಮುಖ್ಯ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವಿಧಾನ ಸೌಧವನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಆಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮತ್ತು ಈ ರೀತಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ಮೈಸೂರಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ನಾವು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡೋಣ ಎಂದರೆ ಜಮಾನೇ ಇಲ್ಲ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ವಾತಾವರಣ ಎಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ, ಮೈಸೂರು ಯಾವ ರೀತಿ ವಿಶಾಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಜನರ ಮನೋಭಾವನೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಮಹನೀಯರು ಬಳ್ಳಾರಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಖರ್ಚಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ವಾದವನ್ನು ಬಂಡಿತ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಪರ್ವತದೇ ಬಳ್ಳಾರಿ ನಮಗೆ ಸೇರಿದ್ದರಿಂದ ಸೆಟ್ಟಿಗೆ ಖರ್ಚಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸುವುದು ಧರ್ಮವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ವಿಶಾಲ ಮಾಡಿ ಒಂದು administrative unit ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಳ್ಳಾರಿಯನ್ನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದರು. ನಾವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಲ್ಲ. ಅದಾಗಿಯೇ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಪರ್ವತದೇ ಖರ್ಚಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವುಂಟು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ವಿಶಾಲವಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿಶಾಲ ಭಾವನೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಯಾವ ರೀತಿ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಇಂಡಿಯಾಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳಾಗಿವೆಯೆಂದೂ ದಕ್ಷಿಣ ಇಂಡಿಯಾಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆಯೆಂದೂ ಕೇಂದ್ರ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಉತ್ತರ ಇಂಡಿಯಾಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯವಾಯಿತು? ನಮಗೆ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಡಿಮೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ದೊರೆತವು? ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದ ಕೂಗು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಆಗಲಾರದು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಒಂದು ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಎರಡು ಕೋಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದು ದೊಡ್ಡ ದೇಶವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೂಡ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಗು ಹೋಗುಗಳನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೆ

ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದೇತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೂ ಕೂಡ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗ ದೊರದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದಷ್ಟೂ ಕೂಡ ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ದೊರಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ದೇಶ ವಿಶಾಲವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಯಾ ದೇಶದ ಜನಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಆಯಾ ದೇಶಗಳ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ದೇಶವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆದೇತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ದೇಶ ವಿಶಾಲವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ರೀತಿ ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಬೇಕು, ಬಾಂಧವಿಯಾವ ರೀತಿ fix ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮೇಶ್ವರವರು ಬಹುಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಬಹುಶಃ ಬಂದರಾಚೇಕು ಎಂಬ ಬಹುದಿನದಿಂದ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುವಾಗ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ಆಯಾ ದೇಶದವರೂ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆದೇತವನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬಾಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಯಾರುಯಾರು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಾರೋ, ಯಾರುಯಾರು ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗಲ್ಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಭ್ಯಂತರವೂ ಇಲ್ಲ, ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಶೇಷಾದ್ರಿ ಸಮಿತಿಯವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೈಸೂರನ್ನು ವಿಶಾಲಮಾಡುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಕಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಕಂದಾಯ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ತೆರಿಗೆಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ವಿಧವಾಗಿ ಕೆಲವರು ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜ, ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ನಾವು depend ಆಗಿದ್ದೇವೆಯೇ? ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಸಹಾಯಮಾಡಿ, ಸಹಾಯಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ದಿಕ್ಕು ಪಾಲಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೇ? ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೇ? ಈಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಡಿಗಳನ್ನು fix ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಇಂಡಿಯಾದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಾಂತವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಬಂದಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕಂದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಮ್ಮ ತೆರೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಕಂದಾಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಾಕಬಹುದು. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಇಂಫ್ಲೇಷನ್ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ 4 ಕೋಟಿ deficit ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಭಯಪಡುತ್ತೇವೆಯೇ? ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಾಲದೆಯೆಂದು

ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಯೇ? ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಲೇ ಬೇಕು. Development Works ಮಾಡುವಾಗ ಸಾಲಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. Deficit ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಾರದು. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ದೇಶ ವಿಶಾಲವಾದರೂ ಅದೇ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ; ಈ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲೇ ಮುಗಿಸಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಎಂಬ ಅನೇಕ ವಾದಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಫಸರಾಲ ಸಮಿತಿಯವರು ಬಂದಾಗ ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟು ಒಮ್ಮೆ ನನ್ನಿಂದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸದೆ ಗೋಪ್ಯವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

5 P.M.

ಆದೇತ ಪಕ್ಷದವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವುದೊಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಕೊಡಕೊಡದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಲಿ, ಬಿಡಲಿ, ಇಲ್ಲದ ರೆಸೊಲ್ಯೂಷನ್ ಹೋಗಲಿ, ಬಿಡಲಿ, ನಿರಾಶಾದಾಯಕವಾಗಿರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿರುವಾಗ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಸಮಿತಿಯವರು ಕೊಟ್ಟ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮೈಸೂರನ್ನು ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಸಲಹೆಮಾಡಬಹುದಿತ್ತು. ಈಗ ಆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಮೇಲೆ ಏನೋ ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಫಸರಾಲ ಕಮಿಷನ್‌ನವರಿಗೆ ಆಗಲೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಬಹುಮತದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ದೇಶ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಬೇಕು, ಒಂದು administrative unit ಆಗಬೇಕು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅವರಿಗೂ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಎರಡು ಕರ್ಣಾಟಕಗಳೂ ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಬಾಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಬಹುಮತದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಮಹನೀಯರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನ ಬೆರೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಭರವಸೆ ನನಗಿದೆ.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—The member may continue his speech tomorrow, Sir.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Hon'ble Member can continue his speech tomorrow after the official business is over. Now the House will rise and meet tomorrow at 12 o'clock.

The House adjourned at two minutes past five of the Clock to meet again at Twelve of the Clock on Thursday, the 21st April 1955.